

عزیزی بانک مسرت دارد که محصول ویژه ای خود را به نام "حساب جاری محصلین/متعلمین" راه اندازی کرده است. با افتتاح حساب متنکره، برای محصلین/متعلمین، کارت مجانی ماشین خود پرداز صرافتی و ماستر دیت کارت با تخفیف فیس سالانه داده میشود.

www.azizibank.af

1515

عزیزی بانک
Azizi Bank

ارگ به حکمتیار:

مردم اجازه نمی‌دهند کسی بازور حکومت کند

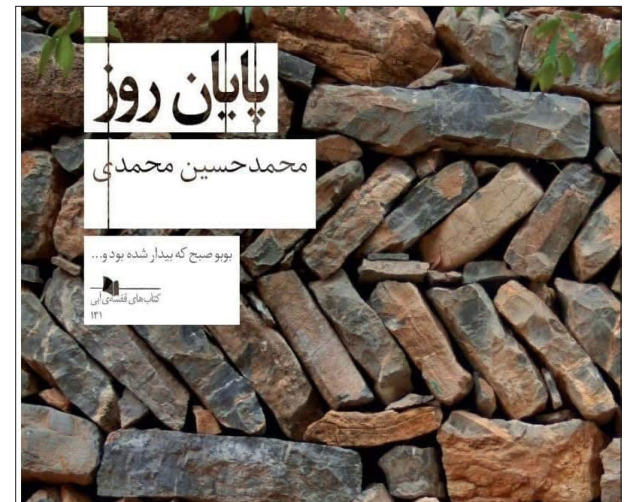
دواخان مینه‌پال، سخنگوی ریاست‌جمهوری در واکنش به سخنان گلبدین حکمتیار، رهبر حزب اسلامی گفت که مردم با توجه به تجربیات تلخ گذشته، افزون بر حمایت از نظام فعلی به کسی اجازه نمی‌دهند...

۲

کتاب‌نامه

زبان و شخصیت‌پردازی در رمان «پایان روز»

۴

بیست و ششم دلو و داستان تکرار تاریخ

محمد هاتف، روزنامه‌نگار و تحلیلگر امور تروریسم بر این باور است که اردوی ملی پس از سال ۲۰۱۴ مسولیت بیش از ۹۰ درصد عملیات‌های نظامی را به‌عهده دارد. ارتش افغانستان توانسته میدان‌های جنگی را که ناتوازی پیروزی در آنها ناکام بود، فتح کند. به‌همین جهت باید گفت با خروج نیروهای نظامی تغییر چندانی در میدان جنگ نمی‌آید، اما آنچه مهم است، مصارف این ارتش است.

۳

دیگر خواندنی‌ها در این شماره

خروج شوروی و حکایت رقابت عموزادگان

حاشیه‌های مبارزه بایک جرثومه شوم
گذر څارنوالان از هفت‌خوان فساد

● اینجا همه چیز به مساوات تقسیم شده است. میزها، چوکی‌ها و حتا فاصله‌های اجتماعی. هر کس می‌تواند با اعمال و رفتارهای خود انتخاب کند روی کدام چوکی این اتاق بنشیند. اتاقی که از دو سال به این سمت میعادگاه خاتمه رنج‌ها و نابادانی‌های مردم این کشور بوده است. اینجا محکمه ابتداییه مرکز عدلی و قضایی جرایم سنگین فساد اداری دولت جمهوری اسلامی افغانستان می‌باشد و امروز قرار است برگ تازه‌یی از روزگار معاصر کشور در آن نوشته شود...

۷

ولسمشر غنی: مور به تلیپاتی
سولې نه رسپروجنجال در پاکستان بر سر
نظارت بر مدارس مذهبیاستعفای سخنگوی مطبوعاتی کاخ
سفید پس از تهدید یک ژورنالیستپاکستان د غلام خان بندر له لارې مرکزي
اسياسره سوداگري پيل کړهپایتخت نابسامان و مدیریت زباله
پیامدهای عدم مدیریت زباله

بسیاری از پاسخ‌دهندگان در این خصوص از پیامدهای منفی عدم مدیریت زباله با تاکید تمام سخن گفته‌اند. از جمله اینکه زباله، حاوی مواد خطرناک است که اگر مدیریت نشود، امراض مختلف...

۴

شرکت خدمات اینترنتی ضحاک تکنالوژی

- خدمات اینترنت از طریق بیسیم
- خدمات اینترنت از طریق کابل فایبر نوری
- خدمات اینترنت از طریق مایکروویف
- خدمات اینترنت از طریق وایرلس
- خدمات مکمل ای سی تی
- خدمات شبکه سازی
- خدمات دیتابیس

0786 873 535

sales@ztechisp.com

www.ztechisp.com

نرخ اشتراک در روزنامه

مدت	هزینه اشتراک
یک سال	۶۰۰۰ افغانی
شش ماه	۳۰۰۰ افغانی
یک سال	۲۰۰۰ دالر
شش ماه	۱۰۰۰ دالر
یک سال	۳۰۰۰ افغانی

● نعمت الله الکوزی، مسوول بخش نظارت شورای انسجام خودروهای باربری: «تانکر حامل گاز که از ایران عازم افغانستان بود، نشستی داشته است.»
به گفته او راننده وقتی وارد خاک افغانستان شده از مردم و مقام‌های افغان درخواست کمک کرده بود که تانکرش نشستی دارد، ولی کسی به کمک او نرفته و انفجار رخ داده است. پس از حدود ۲۷ ساعت از آغاز آتش سوزی مقام‌های محلی هرات می‌گویند این آتش سوزی به صورت صد درصد مهار نشده ولی از شدت آتش کاسته شده است. وزارت مالیه گفته میزان دقیق خسارت به‌جا مانده از این رویداد مشخص نیست ولی هیاتی از مقام ولایت هرات، رییس عمومی گمرکات وزارت مالیه و مسوولین سایر ادارات ذیربط برای سنجش میزان خسارات و چگونگی وقوع حادثه توظیف شده و در محل حضور دارند.

ولسمشر غني: مور به تلپاتې سولې ته رسېږو

● افغان ولسمشر محمد اشرف غني افغانستان کي د پخواني شوروي اتحاد د سره پوځ د ماتې ۳۲ کليزې په مناسبت وينا کي ويلي، «مور به سولې ته رسېږو، داسې تلپاتې سولې ته چې د هر افغان عزت پکې خوندي وي.»

ښاغلي غني په يوه وېډيويي پيغام کې ويلي، «پر همدې ورځ د افغانستان د مسلمان ملت د برحقه جهاد په نتيجه کې د وخت تر ټولو لوی او قدرتمن پوځ وروستی سرتېری د حيرتان له لارې زموږ د گران هېواد له پاكې خاورې خارج شو او په دې سره د نړۍ يو ابر قدرت زموږ په خاوره کې خپل شکست ومانه.»

ښاغلي غني وايي، له افغانستانه د پخواني شوروي اتحاد د سره پوځ له وتلو سره د افغانستان نېه کلن اشغال پای ته ورسېد. ولسمشر محمد اشرف غني وايي، پر افغانستان د پخواني شوروي اتحاد يرغل نړيوالې ټولنې، ملگرو ملتونو، د اسلامي هېوادونو د همکارۍ کنفرانس او د ټولې ازادې نړۍ له خوا اشغال وبلل شو او دا حضور يې وغانده.

دی وايي، «دا چې له افغانستانه د پخواني شوروي اتحاد د ځواکونو وتل مسئولانه نه وو او د هېواد د راتلونکې لپاره هېڅ تدبير پام کې نه و نيول شوی، افغانستان يوې څو اړخيزې کورنۍ جگړې ته ورټېل وهل شو او په پايله کې يې د افغانستان امنيتي ځواکونه، ملي بنسټونه او زېربناوې ويجاړې وشې.»

ښاغلي غني وايي، اوس هم د افغانستان د جگړې ختمېدو او سولې ته د رسېدو لپاره فرصت پيدا شوی دی.

په کابل کې ځينو پخوانيو جهادي مشرانو هم د پخواني شوروي د وتلو د ورځې لمانغوندي لرلې.

د حزب اسلامي مشر گلبدین حکمتيار دې غونډې ته وويل، د افغان سولې او له افغانستانه د بهرنيو ځواکونو له وتلو سره بايد هېڅوک مخالفت ونه ښيي.

ښاغلي حکمتيار د امريکا له ولسمشر جو بايډن وغوښتل چې له افغانستانه د امريکايي ځواکونو د وتلو پلان عملي کړي.

نوموړي وويل، جگړه د حل لاره نه ده، خو ډېر ټينگار يې پر لنډمهالي حکومت جوړېدو ورتول وو.

هغه دا ادعا هم وکړه، چې اوس افغانستان ته له وسلو ډک کانتينرونه راځي او هغو کسانو ته ورکول کېږي چې له طالبانو سره د جگړې او دښمنۍ مخينه لري.

حکمتيار وويل، که زموږ غوښتنې ونه منل شي، هوکړه عملي نه شوه، مور به لوی لاريونونه پيل کړو.

بل خوا، د جمعيت اسلامي گوند هم جلا غونډه جوړه کړې وه. يونس قانوني غونډې ته وويل، د سولې ارزښتناک فرصت راغلی.

وسله والو طالبانو د پخواني شوروي پوځيانو د وتلو د ورځې په مناسبت ويلي، پر افغانستان چې هر يرغلگر بريد کړی، افغانان يې پر وړاندې راپورته شوي او هغوی ته يې ماتې ورکړې ده.

د طالبانو له ادرسه خپره شوې ويناپاڼه کې ويل شوي، «د شوروي يرغلگرو د خروج ۳۲ مه کليزه په داسې حال کې را رسېږي چې د افغانستان د اوسني اشغال د پای ته رسېدو او د اشغالگرو د خروج موضوع يو ځل بيا د رسنيو او عامه بحثونه د سر ټکي دی.»

پرون هم افغان طالبانو راتلونکي اونۍ د ناټو دفاع وزيرانو د غونډې په درشل کې پر دې ټلوالې غږ کړی و چې افغانستان کې دې جگړې او اشغال ته دوام نه ورکوي، ځکه دا نه د دې هېوادونو او نه يې هم د ولسونو په گټه دي. «بي‌بی‌سی»

۲

سال دهم ● دوشنبه ۲۷ دلو ۱۳۹۹

رویدادها

madanyatdaily.com

مدیته

ارگ به حکمتيار:

مردم اجازه نمی دهند کسی بازور حکومت کند

● راه مدنیت: دواخان مینه‌پال، سخنگوی ریاست‌جمهوری در واکنش به سخنان گلب‌الدین حکمتیار، رهبر حزب اسلامی گفت که مردم با توجه به تجربیات تلخ گذشته، افزون بر حمایت از نظام فعلی به کسی اجازه نمی‌دهند که با زور، حکومت کرده و وارد ارگ شود.

آقای مینه‌پال روز یک‌شنبه (۲۶ دلو) در صفحهٔ توییتش نوشت که غیر از نیروهای دفاعی و امنیتی، هیچ شخص و گروه دیگری حق استفاده از زور را ندارد.

او با اشاره به گفته‌های رهبر حزب اسلامی منبی بر این که اگر حکومت زندانیان این حزب را آزاد نکند، گردهمایی بزرگی راه‌اندازی و به‌پایان حکومت اشرف‌غنی منجر می‌شود، در صفحهٔ توییتش نوشته که نیروهای امنیتی و دفاعی کشور حافظ جمهوریت می‌باشند.

وی تأکید کرد: «نظام کنونی بر اساس ارادهٔ ملت به میان آمده و دارای مشروعیت ملی و بین‌المللی می‌باشد. نظام فعلی به‌گونهٔ کامل از مردم حمایت می‌کند.»

با این حال، گلب‌الدین حکمتیار روز گذشته

در مراسمی به مناسبت سی و دومین سال‌روز خروج نیروهای شوروی از افغانستان گفت که بیش از ۳۰ هزار زندانی حزب اسلامی در زندان‌های دولت به‌سر می‌برند و ۱۰۰ تن دیگر نیز پس از امضای توافق‌نامه میان این حزب و

حکومت بازداشت شده‌اند. وی از عدم آزادی زندانیان این حزب انتقاد نموده و تأکید کرد: «با گوش‌های باز بشنوید، شما که حمایت نیروهای خارجی مغروران ساخته است، در آیندهٔ نزدیک، شاهد تظاهرات پرشکوهی در جاده‌های کابل که به ارگ برسد خواهید بود.»

دانش:

پس از شکست شوروی نتوانستیم دولت ملی تشکیل دهیم

● راه مدنیت: سرور دانش، معاون دوم ریاست‌جمهوری به مناسبت سی و دومین سال‌روز خروج نیروهای شوروی سابق از افغانستان گفت که باید اذعان کرد که افغان‌ها پس از شکست شوروی نتوانستند دولت ملی قابل قبول برای همه مردم تشکیل دهند.

آقای دانش روز یک‌شنبه (۲۶ دلو) با نشر اعلامیه‌یی گفت که با خروج شوروی از افغانستان تصور بر این بود که مداخلات خارجی تمام شده و جنگ‌ها خاتمه خواهد یافت. ولی هم مداخلات گوناگون و هم جنگ‌های داخلی ویران‌گر در سراسر کشور ادامه یافت.

وی بحران فعلی کشور را نتیجهٔ مداخلات خارجی در آن زمان عنوان نموده و تأکید کرد که متأسفانه این مداخلات تا کنون و حتی شدیدتر از گذشته وجود دارد.

معاون دوم ریاست‌جمهوری می‌گوید که در طی دو دههٔ گذشته بر علاوه تحمیل جنگ و خشونت بر مردم افغانستان و مقاومت در برابر آن به دست‌آوردهای مهمی نایل گشته‌ایم که قانون اساسی مدرن، نظام سیاسی دموکراتیک، آزادی‌های مدنی، آزادی بیان و حضور زنان در صحنه‌های سیاسی و اجتماعی

بخشی از این دست‌آوردهاست. آقای دانش در ادامه تأکید کرد: «ما امروز در مرحله‌یی قرار داریم که مذاکرات صلح در قطر آغاز شد و با فراز و فرودهایی همراه بود. بدون شک مردم و دولت بر سر دست‌آوردهای مهم دو دههٔ گذشته، قانون اساسی، نظام سیاسی و روند دموکراتیکی که شکل گرفته است، ایستاده‌اند و از آن‌ها دفاع خواهند کرد.»

اما وی افزود که صلح و آرامش نیازهای اولیه است و این روایت که صلح و آرامش با

تاکید کمیسیون حقوق بشر بر آغاز مذاکرات صلح

● راه مدنیت: کمیسیون مستقل حقوق بشر کشور، یک‌بار دیگر از هیات مذاکره‌کنندهٔ دولت و گروه طالبان خواسته است که به میز مذاکره حاضر شده و گفتگوها را هرچه زودتر آغاز کنند.

این کمیسیون روز یک‌شنبه (۲۶ دلو) در توییتش نوشته که کمیسیون حقوق بشر با نشر نامهٔ خود به روسای هیات‌های مذاکره‌کنندهٔ دو طرف، خواستار بازگشت آن‌ها به میز مذاکره شده است و برای کاستن از هزینه‌های ناموجه انسانی، مادی و معنوی جنگ، همچنان بر لزوم برقراری فوری آتش‌بس و ختم جنگ تأکید می‌کند.

این کمیسیون با نشر نامه از هیات مذاکره‌کنندهٔ دو طالبان خواسته بود که خشونت‌ها را کاهش داده و هرچه زودتر روی برقراری آتش‌بس توافق کنند.

در متن نامه آمده که ادامه خشونت‌ها با گذشت هر روز از غیرنظامیان قربانی می‌گیرد و تداوم این وضعیت امید آنان را به صلح کاهش خواهد داد.

کمیسیون حقوق بشر کشور در حالی بر کاهش خشونت‌ها و آغاز فوری گفتگوهای صلح در قطر تأکید کرده که در حال حاضر، جنگ میان نیروهای امنیتی و گروه طالبان دست‌کم در ۲۰ ولایت جریان دارد و همچنان از مدتی به این سو مذاکرات

همچنین او می‌گوید که از آخرین اظهارات جو بایدن، رییس‌جمهور جدید ایالات متحدهٔ امریکا در مورد افغانستان چنین برداشت می‌شود که امریکا می‌خواهد از توافق‌نامهٔ دوحه عقب‌نشینی کند.

آقای حکمتیار همچنان علاوه کرد که عقب‌نشینی امریکا از توافق‌نامهٔ دوحه هیچ توجیه عقلانی، منطقی و اخلاقی ندارد.

براساس اظهارات وی، توافق‌نامهٔ دوحه، توافق‌نامهٔ یک شخص با طالبان نه، بل توافق‌نامهٔ نظام و دولت امریکا با این گروه است و نباید اختلافات حزبی و شخصی جو بایدن با دونالد ترامپ، رییس‌جمهور پیشین امریکا، باعث شود که قصر سفید از این توافق‌نامه عقب‌نشینی کند.

گلب‌الدین حکمتیار این اظهارات را درحالی مطرح می‌کند که دولت امریکا اعلام کرده که توافق‌نامهٔ دوحه را بازنگری می‌کند. دولت جو بایدن گفته که می‌خواهد ببیند که آیا طالبان به تعهداتش در قبال قطع ارتباط با گروه‌های تروریستی، کاهش خشونت در افغانستان و مذاکرات معنی‌دار با دولت افغانستان و دیگر طرف‌های دخیل پایبند بوده یا خیر.

پاکستان د غلام خان بندر له لارې مرکزې اسيا سره سوداگري پيل کړه

● پاکستان د افغانستان په سوېل ختيځ خوست ولايت کې د غلام خان بندر له لارې د خپلو سوداگريزو توکو لومړۍ ترانزيتي ټولگه (محموله) مرکزي اسيا ته روانه کړې ده.

غلام خان بندر د افغانستان او پاکستان ترمنځ تر تورخم او سپين بولدک وروسته د سوداگرۍ او تگ راتگ دريمه ستره او مهمه لار ده.

د بي بي سي په وينا، دغه بندر د تورخم پرتله کراچۍ ته نږدې پورټ دی. دا لار د تېر کال جون کې پرانيستل شوې وه خو د کورونا وېروس د خپرېدو له کبله تر اوسه له فعاليت پاتې وه.

تمه ده چې دا لار به د ختيږې او مرکزي اسيا ترمنځ د سوداگريزې او راکړې ورکړې په وده کې د پام وړ مرسته وکړي. دغه لار افغانستان ته هم د ترانزيت له اړخه ښه عوايد راوړي شي.

افغانستان لپاره د پاکستان ځانگړي استازي محمد صادق ويلي غلام خان بندر د افغانستان او پاکستان ترمنځ د سوداگرۍ تر ټولو لنډه لار ده.

هغه پر خپل ټويټر ليکلي: «مبارک: مرکزي اسيا ته لومړنۍ ترانزيتي محموله تېره ورځ له غلام خان بندر تېره شوه. دا د پاکستان د سواحلو او افغانستان ترمنځ او تر هغې ورهاخوا (مرکزي اسيا ته) تر ټولو لنډه لار ده.»

محمد صادق زياته کړې چې دغه لار به د خوست او شمالي وزيرستان خلکو ته چې دغه بندر ته نږدې پراته دي، د کار موندلو کې هم مرسته وکړي.

د پاکستان حکومت تېر کال ژمنه کړې وه، چې د غلام خان ترڅنگ به د تورخم او سپين بولدک بندرونو پر سوداگريزو توکو د بار موټرونو لپاره ۲۴ ساعته پرانيستې وي.

د پاکستان کورنيو چارو وزارت او بيا په يوه اعلاميه کې ويلي دغه درې واړه بندرونه به معياري پروسيچرونو او د کووېډ ۱۹ پروټوکولونو ته په پام په سوداگريزو او ترانزيتي توکو د بار موټرونو د تگ راتگ پر مخ پرانيستې وي او په ورځنۍ کچه له دغو بندرونو د اونستلو لپاره د موټرونو د شمير محدوديت نه لگول کېږي.

استقبال می‌نماییم و صلح را از هر اولویتی ضرورتر می‌دانیم.» همچنین سرور دانش، معاون دوم ریاست‌جمهوری نیز، به تازگی گفته که حاضرشدن طالبان پای میز مذاکره، به نحوی روند صلح را به بن‌بست کشانیده است.

مذیت

سال دهم • دوشنبه ۲۷ دلو ۱۳۹۹

صالح: نبود زیربنای معیاری در بنادر یک معضل است

● امرالله صالح، معاون نخست ریاست‌جمهوری گفت که نبود زیربنای معیاری در تمام بنادر کشور یک معضل است. روی همین دلیل رییس‌جمهوری طرح و دیزاین بنادر را با یک شرکت خارجی به اسم ساساکی قرارداد نموده است. او در ادامه گفته که قصد دارد با این قرارداد، گمرکات و بنادر کشور را معیاری دیزاین نماید. وی افزوده، با آن‌که حجم تجارت کشور و با همسایه‌ها بلند رفته است، اما تاسیسات ما از زمان انزوای کشور است که به‌هیچ صورت پاسخگوی نیازمندی‌های امروز نیست. این در حالی‌ست که در آتش‌سوزی روز شنبه در گمرک اسلام قلعه هرات، بیش از ۵۰۰نیلر گاز و تیل حریق گردیده‌اند. میزان این خسارات بیش از ۵۰میلیون دالر امریکایی برآورد شده است.

تحلیل

بیست‌وششم دلو وداستان تکرار تاریخ

کارشناسان تاکید می‌کنند اشتباه شوری آن بود که بدون به نتیجه رسیدن طرح مصالحهٔ ملی و یا طرح‌های مشابه آن، از افغانستان خارج شد و به تعهد پاکستان مبنی بر عدم حمایت از مجاهدین اعتماد کرد؛ تعهدی که در طول یک‌سال، نزدیک به سیصد گزارش در مورد نقض آن از سوی پاکستان به سازمان ملل متحد رسید.

● **محمدهادی ابراهیمی**

● بیست‌وششم دلو سال۱۳۶۷، روز مهمی در تاریخ افغانستان است. نه‌تنها در تاریخ افغانستان که روز مهمی برای جهان بود. روزی که ثابت ساخت ارتش سرخ شوروی، همان ارتشی که شکست‌ناپذیر انگاشته می‌شد، در باتلاق جنگی افغانستان آنقدر گیر ماند تا اینکه شکست خودش را پذیرفت و متعهد به خروج از افغانستان شد.

در بیست‌وششم دلو، آخرین تانک شوروی از مرز حیرتان افغانستان خارج شد و شوروی به حضور ده‌ساله‌اش در افغانستان پایان داد، حضوری که همراه بود با کشته‌شدن یک‌میلیون شهروند افغانستان و زخمی‌شدن بیش از سه‌میلیون تن. همین‌طور آواره‌شدن پنج میلیون افغان نیز شد .

شوروی برای حمله به افغانستان و حضور صدهزار نفری‌اش، اهداف مختلفی را در نظر گرفته بود، از دسترسی به آب‌های گرم اقیانوس هند گرفته تا حمایت از دولت حاکم در افغانستان. همین‌طور بنابر برخی گزارش‌ها، شوروی نگران نزدیکی حفیظ‌الله امین، رهبر حزب خلق به امریکا نیز بود و برای از بین بردن این نگرانی، اقدام به تجاوز به افغانستان کرد و در ساعات اولیهٔ تصرف کابل، حفیظ‌الله امین توسط نیروهای ویژهٔ شوروی کشته شد. همین گونه شوروی نگران آن بود که انقلابی چونان انقلاب ایران، در افغانستان به وقوع بپیوندد و برای جلوگیری از این انقلاب، به افغانستان حمله کرد.

اهداف دیگری هم برای تجاوز شوروی از سوی کارشناسان و آگاهان تاریخ بیان شده، اما شوروی به اهداف خود نرسید. شوروی در منجلاب جنگ افغانستان باقی ماند.

از سویی نیروهای مجاهدین که بنابر گزارش‌های متعدد از سوی امریکا، عربستان، پاکستان، ایران و برخی کشورهای اسلامی حمایت می‌شدند، توانستند جنگ در افغانستان را برای شوروی تبدیل به جنگی فرسایشی کنند. جنگی که نتیجه‌یی جز خسته‌شدن دو طرف نداشت. بالاخره شوروی از پانزدهم می‌سال۱۹۸۹، خروج نیروهای خود را شروع کرد تا اینکه در پانزدهم فربروری۱۹۸۹، آخرین سرباز شوروی از افغانستان خارج شد.

پس از خروج نظامی نیروهای شوروی، حمایت مالی از دولت داکتر نجیب ادامه یافت. دولت داکتر نجیب‌الله توانست توسط حمایت‌های مالی شوروی، برای سه‌سال روی کار بماند. حتی ارتش افغانستان و ملیشه‌هایی که توسط داکتر نجیب‌الله تنظیم شده بودند، توانستند در میدان‌های جنگ علیه مجاهدین به موفقیت‌هایی نیز دست یابند، اما بالاخره، پس از قطع کمک‌های مالی شوروی، دولت داکتر نجیب‌الله سقوط کرد و کابل به دست مجاهدین افتاد. از ساعات اولیهٔ ورود مجاهدین به کابل، جنگ بر سر تصرف قدرت در میان تنظیم‌های مجاهدین شکل گرفت، جنگی که برای مدت چهار سال ادامه داشت و کابل را به یک ویرانه کامل تبدیل کرد.

در طول سال‌های جنگ داخلی احزاب جهادی با تقسیم‌بندی‌های حزبی، قومی، لسانی، منطقه‌یی و مذهبی به جنگ مداوم با یکدیگر پرداختند. افغانستان در طول این سال‌ها فاقد حاکمیت مرکزی قوی بود و در هر منطقه، تنظیمی قدرت را در تسلط خود داشت. چه‌بسا که گاه چند کوچه از قسمتی از شهر در کنترل یک تنظیم بود و چند جادهٔ بالاتر، در کنترل گروه دیگر. کابل شاهد راکت‌پرانی‌های روزانه بود. آنچه در کابل جریان داشت، قتل و تجاوز و زورگیری و غارت بود. مردم کابل در روزهای جنگ داخلی صحنه‌هایی را شاهد بودند، که آنان را دوباره آزمند همان دولت کمونیستی کرد.

حالا که مسالهٔ خروج نیروهای امریکایی مطرح می‌شود، دوباره هراس از بازگشت به گذشته، در اذهان شهروندان خسته از جنگ افغانستان جای گرفته؛ شهروندانی که می‌ترسند با خروج نیروهای امریکایی، دوباره به گذشتهٔ تاریک بازگردند. سوال اساسی این است که آیا تاریخ تکرار خواهد شد و افغانستان به دههٔ نود بازمی‌گردد؟ آیا دولت غنی احمدزی، بسان دولت نجیب‌الله احمدزی، وضعیتی یک‌سان را تجربه خواهد کرد؟ در این مورد میان کارشناسان و آگاهان امور سیاسی، می‌توان به سه دیدگاه دست یافت.
با خروج نیروهای امریکایی، وضعیت بدتر از دههٔ نود خواهد شد

برخی از کارشناسان بر این باورند که با خروج نیروهای امریکایی از افغانستان، این کشور دوباره دچار جنگ‌های داخلی خواهد شد؛ جنگ‌هایی که به‌مراتب از جنگ‌های دههٔ نود خونین‌تر و خانمان‌سوزتر خواهد بود.

به باور این کارشناسان در طول بیست‌سال گذشته، فکتهورهای زیادی در ایجاد ناپسامانی در افغانستان دخیل شده‌اند که می‌توانند وضعیت را به گونهٔ بدتری از سال‌های دههٔ نود تبدیل کنند. وجود گروه فاطمیون که بنابر برخی آمارها تا پانزده‌هزار نفر از آنان در افغانستان حضور دارند، می‌توانند بر پیچیدگی معادله بیفزایند.

برعلاوه، طالبان در این سال‌ها توانسته‌اند بر نیروی نظامی خود بیفزایند، ارتباط مداوم طالبان با گروه‌های تروریستی مختلف، باعث شده تا نیروی طالبان به‌مراتب بیشتر از نیروی آنان در سال‌های ۱۹۹۴ باشد.

محمدتعمیم غیور، آگاه امور سیاسی و نظامی و مدیر اسبق استخبارات در زون غرب، بر این باور است که اگر امریکا در وضعیت کنونی از افغانستان خارج شود، کشور شاهد تجربه‌یی تلخ‌تر از دههٔ نود خواهد بود.

آقای غیور تاکید می‌کند که شعلهٔ جنگ داخلی بعدی، برخلاف جنگ داخلی دههٔ نود که محدود به کابل بود، به تمام نقاط کشور و به خانه خانهٔ شهروندان دامنه خواهد کشید .

آقای غیور معتقد است که خروج نیروهای امریکایی، باعث آن می‌شود تا دوباره میدان برای کشورهای همسایه و دخالت قدرت‌های منطقه‌یی در کشور ما شدت بگیرد. وی می‌گوید: «این قانون تاریخ است که هرگاه قدرت بزرگ پنهان می‌شود، قدرت‌های کوچک خود را آشکار می‌سازند. همان‌طور که در دههٔ نود وقتی شوروی و امریکا میدان افغانستان را فراموش کردند، قدرت‌های کوچک منطقه‌یی اقدام به دخالت کردند.»

محمدعلی رسولی، استاد دانشگاه و پژوهشگر در حوزهٔ روابط بین‌الملل معتقد است که با خروج نیروهای نظامی امریکا از افغانستان، نه تنها این کشور، که منطقه دچار بحران خواهد شد .

وی با اشاره به خاصیت توالی جغرافیایی بحران‌ها، بر این باور است که بحران‌ها، نه در یک زمان محدود می‌مانند و نه در یک مکان؛ بل اگر کشوری در برهه‌یی از زمان دچار بحران شود، این بحران همان‌طور که به نسل‌های آینده انتقال پیدا می‌کند، به کشورهای مجاور و همسایه نیز تسری می‌کند. از این رو اگر افغانستان پس از خروج نیروهای امریکایی به گرداب جنگ و ناپسامانی برود، نه تنها این کشور، بل منطقه و جهان را درگیر خواهد کرد و چه بسا که افغانستان دوباره پایگاه تروریزم شده و ما شاهد یازدهم سپتامبر دیگری باشیم.

اگر خروج مسوولانه باشد،

با مشکل چندانی مواجه نخواهیم شد

اما برخی کارشناسان بر این باورند که اگر خروج نیروهای نظامی امریکایی به گونهٔ مسوولانه و تدریجی باشد، مشکل چندانی به وجود نمی‌آید.

به باور این کارشناسان، امریکا باید خروج نیروهای نظامی خود را با تعهدات طالبان و روند صلح در افغانستان گره بزند و به همان میزان که روند صلح پیش برود، امریکا نیز نیروهای خود را خارج کند.

این کارشناسان تاکید می‌کنند اشتباه شوروی آن بود که بدون به نتیجه رسیدن طرح مصالحهٔ ملی و یا طرح‌های مشابه آن، از افغانستان خارج شد و به تعهد پاکستان مبنی بر عدم حمایت از مجاهدین اعتماد کرد؛ تعهدی که در طول یک‌سال، نزدیک به سیصد گزارش در مورد نقض آن از سوی پاکستان به سازمان ملل متحد رسید.
دکتور داوود عرفان، استاد دانشگاه و پژوهشگر علوم سیاسی بر این باور است که باید میان خروج مسوولانه و خروج

غیرمسوولانه تفکیک کرد. اگر خروج غیرمسوولانه باشد و امریکا بدون توجه به روند صلح و تعهدات طالبان، از افغانستان خارج شود و حمایت خود را قطع کند، چه‌بسا که این کشور دوباره به پایگاه تروریزم بین‌المللی تبدیل شود، اما اگر این خروج مسوولانه باشد، چندان آسیبی نخواهد داشت. همان‌طور که روند مسوولانهٔ انتقال مسوولیت‌های نظامی در سال۲۰۱۴، تغییر چندانی در وضعیت افغانستان نیاورد.

داوود عرفان با توجه به روی کارآمدن دولت جدید امریکا، ابراز امیدواری می‌کند که این دولت، با توجه به سیاست‌های کلی‌یی که در مورد نقش امریکا در جهان دارد، خروج نیروهای نظامی را به گونهٔ مسوولانه پیش بررد .

به باور دکتور عرفان، بایدن نمی‌خواهد با خروج غیرمسوولانه از افغانستان، به پرستیژ این کشور آسیب بزند. به همین جهت به احتمال زیاد رییس‌جمهور جدید امریکا، روند خروج را به گونه‌یی، غیر از روش ترمپ پیش خواهد برد.

خروج نظامی مهم نیست، حمایت اقتصادی و سیاسی مهم است

برخی کارشناسان بر این باورند که آنچه اهمیت دارد، ادامهٔ حمایت اقتصادی و سیاسی از دولت افغانستان است نه خروج نظامی. به باور این کارشناسان، با مرور تاریخ می‌توان به این نکته دست یافت که دولت داکتر نجیب نیز پس از خروج نیروهای نظامی شوروی، دچار آسیب چندانی نشد. چه‌بسا که دولت داکتر نجیب توانست پس از خروج نیروهای شوروی ضربان سنگینی بر مجاهدین وارد کند، اما این دولت زمانی سقوط کرد که حمایت‌های مالی و سیاسی شوروی قطع شد. قطع حمایت مالی و ناتوانی نجیب از پرداخت هزینه‌های اردو، باعث سقوط او و رفتن افغانستان به سمت گردآب جنگ‌های داخلی شد.

محمد هاتف، روزنامه‌نگار و تحلیلگر امور تروریزم بر این باور است که اردوی ملی پس از سال۲۰۱۴ مسوولیت بیش از ۹۰درصد عملیات‌های نظامی را به‌عهده دارد. ارتش افغانستان توانسته میدان‌های جنگی را که ناتو از پیروزی در آنها ناکام بود، فتح کند. به‌همین جهت باید گفت با خروج نیروهای نظامی تغییر چندانی در میدان

جنگ نمی‌آید، اما آنچه مهم است، مصارف این ارتش است .

آقای هاتف اشاره می‌کند که بودجهٔ نظامی افغانستان در سال ۲۰۰۸، نزدیک به ۷/۲میلیارد دالر در سال بوده است. حالا با توجه به انتقال مسوولیت‌ها و همین‌طور افزایش تعداد اردو و پولیس، این مبلغ به پنج‌میلیارد دالر در سال نزدیک شده است، مبلغی که دولت به‌تنهایی از عهدهٔ آن بر نمی‌آید. به همین جهت لازم است تا امریکا و کشورهای ناتو، به حمایت مالی خود از دولت و همین‌طور حمایت سیاسی‌شان ادامه دهند.

در صورت قطع حمایت‌های مالی، می‌توان به صورت یقین گفت که اردوی ملی تمویل نشده و در مقابل شورشیان، متحمل شکست خواهد شد. چه بسا که تجربهٔ تلخ دههٔ نود دوباره تکرار شود.

۳ | madanyatdaily.com

یادداشت روز

خروج شوروی و حکایت رقابت عموزادگان

● **دکتور کریمی**

● آخرین تانک اتحاد جماهیر شوروی در ۲۶دلو سال ۱۳۵۸، بعد از نزدیک به ده‌سال حضور پرمصرف، از افغانستان خارج شد.

اما این روز سفید، به زودی تیره گشت و تبدیل شد به آغاز جنگ‌های داخلی، جنگ‌هایی که کابل را به ویرانه‌یی تبدیل کرد و مردم را چنان از مجاهدین و جنگ‌های داخلی‌شان برای به قبضه‌گرفتن حکومت اسلامی دل‌زده کرد که آزمند همان حکومت کمونیستی شدند.

پایان داستان اتحاد جماهیر شوروی و آغاز روزهای جنگ داخلی، درس‌های زیادی برای ما دارد. نه‌تنها برای ما که درس‌های زیادی برای جهان دارد، اما یکی از زوایایی که می‌توان به آن پرداخت، این است که خروج اتحاد جماهیر شوروی، میدان را برای راستی‌آزمایی یک نظریه باز کرد، یک نظریهٔ جامعه‌شناسانه در مورد تحلیل بی‌ثباتی و آن هم نظریهٔ «قابت‌عموزادگان».

در مورد عوامل بی‌ثباتی در کشور ما نظریات مختلفی ارایه شده است. اینکه چرا تاریخ ما همواره شاهد بی‌ثباتی سیاسی بوده، باعث ایجاد پرسش برای بسیاری از نظریه‌پردازان و تحلیلگران شده است. از بدو تاسیس دولت در سال۱۷۴۳ به دست احمدشاه ابدالی، دولتی که بعدها نام افغانستان به خود گرفت، تا کنون که میدان نزاع طالبان و جمهوریت است، همواره شاهد بی‌ثباتی سیاسی بوده است.

طولانی‌ترین زمانی که در تاریخ معاصر، بی‌ثباتی سیاسی رخ نداده، حکومت مصاحبان است. سوال اساسی این است که چه ویژگی‌ها باعث شده که مردم افغانستان همواره شاهد بی‌ثباتی سیاسی باشند؟ عامل بیرونی یا شاید هم ویژگی‌های جامعه‌شناختی داخلی؟

پرواضح است که نمی‌توان به این سوال به گونهٔ تک‌عاملی پاسخ داد. هر آن کس که با علوم اجتماعی سر و کار داشته باشد به خوبی درک می‌کند که پدیده‌های اجتماعی، تک‌عاملی نیستند، بل عواملی چند باعث یک پدیدهٔ اجتماعی می‌شوند؛ عواملی که گاه تعیین میزان تاثیرگذاری‌شان، سخت‌تر از شناخت عوامل است.

البته که نباید در مسیر تحلیل پدیده‌های اجتماعی در منجلاب تیوری‌های توطیه افتاد و نباید گمان کرد که تمام مشکلات ما از بیگانگان و طرح‌های دشمنان خارجی و همسایه‌های نامهربان است. چنین رویکردی باعث دورشدن از واقعیت شده و باعث می‌شود بدون درک درست مشکل، دچار تقلیل‌گرایی شویم و همچنان در مشکل بمانیم.

به همین جهت لازم است برعلاوهٔ تبیین عوامل خارجی بی‌ثباتی (که مطمئنا تاثیرگذار نیز بوده‌اند) به عوامل داخلی و جامعه‌شناختی این پدیده نیز بپردازیم و واکاوی کنیم که چه عامل جامعه‌شناختی باعث آن شده که بی‌ثباتی، چونان یک طاعون مردم افغانستان را مبتلا کند.

برخی این بی‌ثباتی را معمول تنوع فرهنگی - اجتماعی جامعهٔ ما دانسته‌اند. برخی هم تلاش کرده‌اند بی‌ثباتی را با ویژگی‌های جغرافیایی کشور گره بزنند و نشان دهند که خاصیت کوهستانی و صعب‌العبور مناطق دورافتاده، باعث شده حاکمان نتوانند مردم آن را تحت انقیاد بیاورند. برخی هم بی‌ثباتی را معلول رقابت‌های بین‌المللی و منطقه‌یی دانسته‌اند.

هر کدام از تبیین‌های ارایه‌شده، دارای نقاط قوت و ضعفی است و می‌توانند بخشی از عوامل بی‌ثباتی را تبیین کنند و بخشی دیگر را مهم نگاه دارند، اما مشکل را به‌صورت کامل توضیح نمی‌دهد، بسیاری از کشورهای دیگر هم همین شرایط را دارند، اما با سرنوشت ما مبتلا نیستند. برخی انسان‌شناسان و دانشمندان سیاسی، نگاه جالب‌تری به بحران بی‌ثباتی در افغانستان دارند و این بی‌ثباتی سیاسی را در روابط قبیله‌یی سازمان‌های تباری جستجو می‌کنند.

به باور این نظریه‌پردازان، آنچه مشکل‌ساز می‌شود، خاصیت درون‌گرایی قباایل در این کشور است. خاصیت درون‌گرایی به این معناست که هر قبیله، همواره خودش را در محدوده‌های تنگ قوم، قبیله، ایمل و تبار محدود کرده و با مرکزی‌های محدود هویتی که همواره تنگ‌تر می‌شوند، خودش را در ستیزش با قبیلهٔ دیگر معرفی می‌کند.

خاصیت درون‌گرایی در این شعار خودش را نشان می‌دهد؛ من علیه برادرم، من و برادرم علیه عموزادگان، من و برادر عموزادگان علیه تمام دنیا. در چنین روابط و جوامعی که این شعار حکم‌فرما باشد، تا زمانی که رهبر کاریزما و دشمن خارجی وجود داشته باشد، قباایل در کنار همدیگر هستند، اما همین که رهبر کاریزما از قوت خود بیفتد و با اینکه خطر دشمن خارجی رفع گردد، دوباره قباایل با همدیگر درگیر شده و با تقسیم صعودی خود به هویت‌های خردتر و تنگ‌تر، حلقهٔ خودی را تنگ می‌کنند و بر حلقهٔ دشمنان و بیگانگان خود می‌افزایند. به همین جهت در چنین جوامعی، ستیزش بیشتر از سازش حکم‌فرماست. توماس بارفیلد، افغانستان‌شناس امریکایی در کتاب «تاریخ فرهنگی سیاسی افغانستان» که یکی از معتبرترین و بهترین منابع در نگاه جامعه‌شناختی به تاریخ افغانستان است، به‌خوبی به تبیین این مدعا پرداخته و قباایل افغان را مصداق این شعار دانسته است.

به باور بارفیلد، خاصیت درون‌گرایی و تساوی‌طلب قباایل افغان، باعث آن می‌شود که با رفتن دشمن خارجی، دوباره به میدان ستیزه با یکدیگر بروند. پس از خروج شوروی، افغانستان شاهد رقابت تنظیم‌ها و گروه‌هایی بود که تا قبل از شکست آن، کنار همدیگر به جنگ با دشمن خارجی پرداخته بودند و اینک دشمن جان همدیگر شده بودند. همان تنظیم‌هایی که در طول جنگ علیه شوروی برای همدیگر کمک‌های لجستیکی و استخباراتی و حتی مالی می‌کردند، حالا مقابل یک‌دیگر ایستاده بودند.

مطالعهٔ سال‌های جنگ علیه شوروی و جنگ‌های داخلی به‌خوبی نشان می‌دهد که دشمن خارجی به چه میزان عامل همبستگی و اتحاد شده بود و از سویی از بین رفتن چنین دشمنی، چگونه کشور را به سمت جنگ داخلی برد.

● محمدحسین محمدی: «رمان کوتاه پایان روز در حقیقت کتاب سوم از یک سه‌گانه است که البته ممکن است ادامه هم پیدا کند و چهارگانه یا حتی پنج‌گانه شود. خواننده می‌تواند هر کدام از رمان‌ها را به شکل مستقل بخواند. این قصه یک خانواده است که سرگذشت انسان افغانستان را در دوره‌های مختلف روایت می‌کند.» محمدحسین محمدی برنده جایزه گلشیری برای مجموعه داستان انجیر سرخ مزار و جایزه بهترین رمان از سوی منتقدین مطبوعات ایران است.

سال دهم ● دوشنبه ۲۷ دلو ۱۳۹۹

فرهنگ

madanyatdaily.com

مدییت

کتابنامه

زبان و شخصیت‌پردازی در رمان «پایان روز»

هنر چگونگی ارایه اطلاعات است که در چنین داستانی می‌تواند مخاطب را تا به آخر با این شخصیت‌ها همراه نگاه دارد

فریاحیدری

«همانجا ایستاد شد و یک بوجی در دستش دید. بوجی نوبود و هنوز ازش هیچ کار گرفته نشده بود. فکر کرد، برود یک کهنه‌اش را بگیرد. باز آغا صاحب اگر بفهمد، چه روز را خواهد انداخت. بی آن هم از دستش روز نندارم... نمی‌فهمم از همو پیاله شیر یک قورت خورد یا نی؟ بروم ازش یک خبر بگیرم و با خود گفت، تو بان اول یک بوجی کهنه پیدا کنم. دوباره پایش را در چقوری بر ته زینه زیرخانه ماند و سرش را پایین خم کرد تا به چوکات دروازه زیرزمین نخورد و اول سرش را وارد زیرخانه کرد و بعد تنش را به داخل کشید و در آخر پای پیش را. چشم‌هایش را تنگ‌تر کرد و این بار زودتر چشم‌هایش به تاریکی زیرخانه خوی گرفتند و به یاد آورد که پیش‌تر ساکت برق را همان‌طور روشن مانده بوده است. دست‌برد و ساکت را پس پایین زد تا این‌بار هم در وقت برآمدن از یادش نرود.» (پایان روز، صص ۷۵-۷۶)

این بریده‌های از فصل یازدهم از رمان «پایان روز» نوشته محمدحسین محمدی است. این همه جزئیات از چگونگی عمل و رفتار یک شخصیت ممکن است در یک داستان پیرنگ‌محور، کمی خسته‌کننده به نظر بیاید و مخاطب جزئیاتی این چنینی را مجبور کند که گاهی کتاب را ورق بزند تا زودتر ببیند که بالاخره چه اتفاقی قرار است بیفتد. اما «پایان روز» یک داستان پیرنگ‌محور نیست و قرار نیست که اتفاقات زیادی در داستان رخ دهد. کار نویسنده در این داستان، روایت یک خانواده عادی، یک روز تقریباً عادی است. تنها چیزی که آن را کمی غیر عادی کرده حضور پدر بیمار خانواده است که سرنوشتش با همان توضیحات اولیه تقریباً مشخص می‌شود و این چیزی نیست که ما داستان را به خاطر سرد آوردن از آن ادامه بدهیم. کار داستان کار روی شخصیت‌ها است. دو شخصیت اصلی و چند شخصیت فرعی، ما را یک روز به دنبال خود می‌کشاند و زندگی روزمره خود را با ما شریک می‌سازند. نویسنده در این سفر یک روزه اطلاعات لازم را در جاهایی که رخ داده است به ما ارایه می‌دهد. این هنر چگونگی ارایه اطلاعات است که در چنین داستانی می‌تواند مخاطب را تا به آخر با این شخصیت‌ها همراه نگاه دارد. این کشش به نظر من تا حد بسیار زیادی به قوت زبان و شخصیت‌پردازی در این رمان مربوط می‌شود. از آنجا که این دو عنصر به گونه‌ی با هم بافت خورده‌اند و برای پرداختن به هر کدام باید به دیگری هم اشاره کرد، عنوان جدایی به زبان و شخصیت نمی‌دهم و برداشت خودم را نسبت به این دو عنصر، در یک عنوان ارایه می‌دهم. مطالعات در مورد سیر داستان‌نویسی نشان داده است که زبان داستان‌نویسی در چند دوره مختلف از ابتدا تا کنون دچار تغییراتی شده است.

داستان‌نویسی جدید بیشتر به زبانی ساده، روان و پویا اعتقاد دارد. زبانی که متناسب با شخصیت‌های داستان دچار تحول می‌شود و از طریق آن می‌توان موقعیت و خصوصیت شخصیت‌های مختلف را درک کرد. زبان در رمان «پایان روز» بسیار ساده و بی‌تکلف است. زبانی که نقش مهمی در شخصیت‌پردازی داستان هم بر عهده دارد و به خوبی از عهده آن بر آمده است. گویش اصلی برای روایت داستان و همچنین گفتگوی شخصیت‌ها، گویش دری است و به ندرت در بعضی جاها با توجه به موقعیت و شخصیت مورد نظر، گویش فارسی ایرانی، یا فارسی ایرانی‌یی که توسط مهاجرین افغانی صحبت می‌شود، به کار رفته است. این گویش غالب و تغییرات بسیار کم آن در طول داستان، به خوبی خواننده را در فضای مورد نظر نویسنده نگاه می‌دارد. نویسنده داستانش را با دو شخصیت اصلی یعنی «بوبو» و «ایا» پیش می‌برد. این دو شخصیت، بیشتر درون‌گرا و به نوعی تنها هستند و این لهجه که لهجه اصلی و طبیعی آنهاست، ما را بیشتر با آنها ننگه می‌دارد و عدم تغییر و یا تغییر بسیار کم آن، ما را فقط تا حدی که لازم است با دنیای بیرون آنها آشنا می‌سازد و تفاوت موقعیت‌ها را نشان می‌دهد. «ایا» که لهجه‌اش در گفتگوهای بسیار می‌دهد.

مثال کوتاه با صاحب‌کار یا افراد رهگذر و سرر باز ایرانی تغییر می‌کند و بخشی از اطلاعات لازم مربوط به محیط زندگی و کارش را ارایه می‌دهد. بوبو که یکی از دو شخصیت اصلی و مادر مسن خانواده است. بیشتر روز را تنها است و به امور خانه رسیدگی می‌کند. نویسنده با حوصله و دقت تمام بوبو را در تمام امور تعقیب می‌کند و با ریزینی خاصی تمام حرکاتش را تشریح می‌کند.

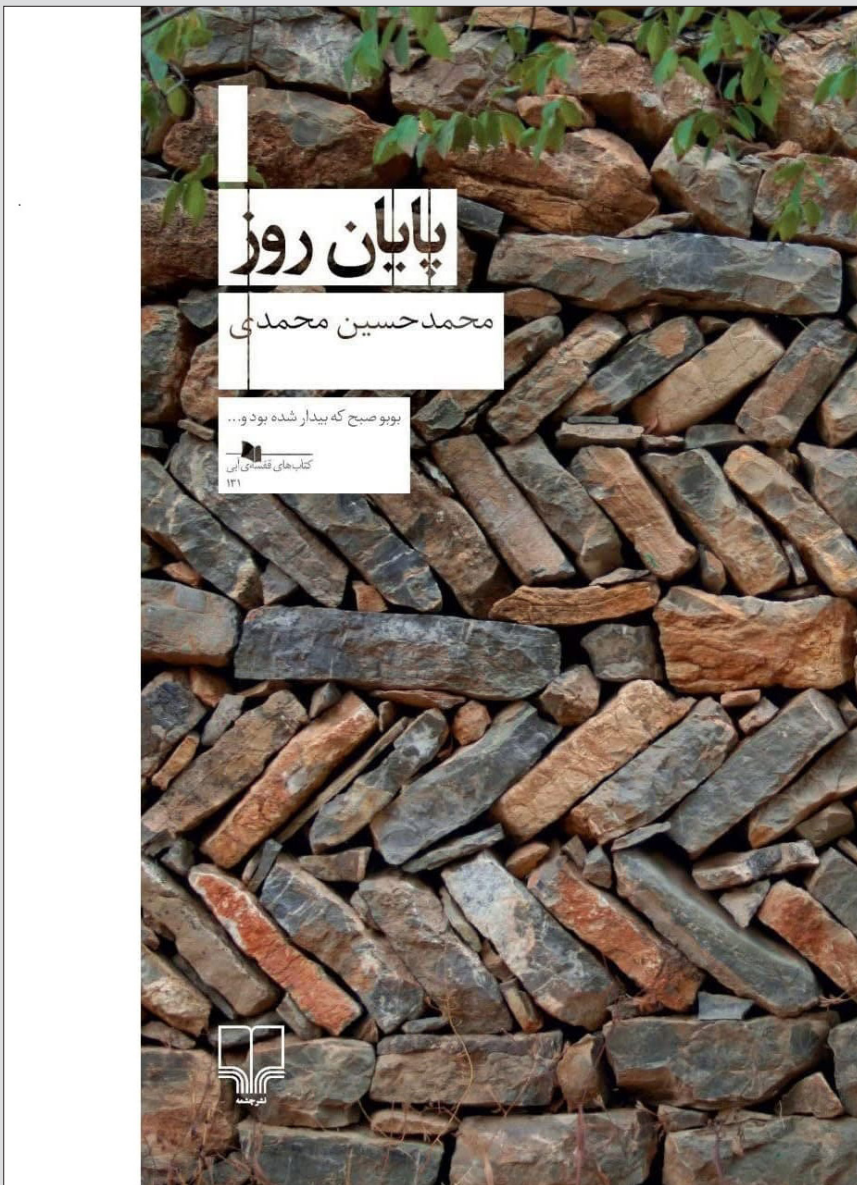
روبه‌رو شدن با این جزئیات در داستان، از دو جهت برای من مهم و جالب بود: نخست به این دلیل که نویسنده با بیان این جزئیات، مخاطب را با بوبو به عنوان یک زن روستایی آشنا می‌کند و به خواننده اطلاعاتی شامل غذاپختن، تشناب‌رفتن، مریض‌داری کردن، رسیدگی به امور حیوانات و باقی امور می‌دهد. برای کسی که در آن منطقه زندگی نکرده یا از آن دوره اطلاعاتی ندارد، هیچ کدام از بخش‌های روایت با این نوع شخصیت‌پردازی، عجیب و غیرممکن به نظر نمی‌رسد. دیگر اینکه این اطلاعات و این نوع پرداخت، ما را با جزئیاتی آشنا می‌کند که در این دوره پرسرعت و شتاب، کمتر به آنها و چگونگی انجام‌شان فکر می‌کنیم.

ما غذا می‌پزیم اما هدف اصلی خوردن است، و تمام لحظاتی را که برای تهیه غذا صرف شده است با سرعت تمام رد می‌کنیم تا به آن هدف نهایی برسیم، و چه لحظاتی را که در این حذف کردن‌ها از دست نمی‌دهیم.

این جزئیات با آن کندی و وسواسی که بوبو دارد، ما را با وقتی که صرف تک‌تک امور می‌شود (و این وقت همان زندگی است) روبه‌رو می‌کند. همان‌که بخش مهم‌اش در این زندگی پراسرترس و سریع گم شده است و باعث بروز بسیاری از کمبودی‌ها و مشکلات شخصیتی، اجتماعی و غیره شده است. رفتار، حرکات و گفتگوهای بوبو که بیشتر تک‌گویی‌هایی با خودش و حیوانات و کمی هم گفتگو با دیگران است، بخش‌های مهمی از شخصیت او

را به تدریج رو می‌کند. این روکردن اطلاعات به صورت غیر مستقیم داستان را لذت‌بخش‌تر می‌کند و اطلاعات را واقعی‌تر نشان می‌دهد.

راوی همان‌طور که در همان بریده انتخابی ابتدای این نوشته می‌بینیم، نیازی ندارد بوبو را با توصیفات خودش برای ما تشریح کند. کنجکاوبودن بوبو، میل به طعنه و کنایه‌گویی، ویژگی تسلیم به سرنوشت و شرایط، سازگاری، میزان سواد، اعتقادات مذهبی و توجهش به بیرون و درون خانه را، از همین رفتارها، تک‌گویی‌ها و گفتگوهای کوتاه می‌فهمیم. مثلاً در صحبت با زن همسایه او

«کرزی» را «کلزی» خطاب می‌کند و حتی بعد از درست گفتن زن همسایه، باز هم آن را به صورت غلط تکرار می‌کند.

تکه‌هایی مانند قلیان کشیدن بوبو و به یاد آوردن شروع قلیان کشیدنش در جوانی، نگاه‌کردن به پستان‌های خشک زن همسایه و اینکه چرا شیر ندارد، پیدا کردن گل خشک در زیرزمین و اینکه چرا این گل باید آنجا باشد و این که آیا دخترش آن را آنجا مانده است، رفت‌وآمد مکررش به برنده و دید زدن کوچه، تشرهایی که به دخترش در مورد پوششش می‌زند، وضوگرفتن و نمازخواندنش، ما را با شخصیتی قابل‌باور و در عین حال منحصر به فرد روبه‌رو می‌کند. منحصر به فرد نه به این معنی که بوبو شخصیت خارق‌العاده‌یی ست؛ بل به این معنی که بوبو فقط بوبو است. زنی است با موقعیت و شخصیتی که باید در داستان می‌بود و این باعث می‌شود که ما نصف کتاب را دنبال بوبو راه برویم، از این‌اتاق به آن اتاق، از برنده به حویلی، از حویلی به طویل، از آنجا به تشناب، از آنجا به اتاق آغا صاحب و...، برویم و ببینیم چه می‌کند، چطور فکر می‌کند، پشت‌انجام کارهایش چه اندیشه، حس و پس‌زمینه‌یی وجود دارد.

در بریده‌یی که در اول این نوشته آورده شد، بوبو را در بخشی از کار روزانه‌اش تعقیب می‌کنیم. با او برای پیدا کردن یک بوجی کهنه به زیرزمین می‌رویم، اما این فقط یافتن بوجی نیست که نویسنده ما را برای آن، دنبال بوبو بکشاند. ما در همین بریده کوتاه به بوبو بسیار نزدیک‌تر می‌شویم. به وسواس او در خاموش کردن گروپ و اینکه بار قبل فراموش کرده است، اما مهم است که این بار از یاد نبرد. به دلیل او برای کهنه‌بودن بوجی، به حالت ترس و تسلیم او به مردسالاری حتی در انتخاب یک بوجی، به پرستاری‌اش از مردی که در یک جمله پیش، از او می‌ترسد اما در عین حال این‌گونه مراقبش است، و اینکه چقدر کار پشت سرهم روی دست و ذهنش مانده است که باید یکی یکی به همه آنها رسیدگی کند، پی می‌بریم.

شخصیت دیگر داستان «ایا» یا «یحیا» است. پسر جوان خانواده که در ایران کارگر کارگاه کفش است. نصف دیگر داستان را با یحیا روایت می‌کنیم. از اتاق مجردی به سرک، تاکسی، نانواپی، بقالی، کارگاه، قطار، رستوران و شاه‌عبدالعظیم همراه می‌شویم. در این مسیر او را نماینده‌یی از نسل کارگر مهاجر در ایران

می‌یابیم، اما نوع حرکات و رفتارش باعث می‌شود که «ایا» هم مانند بوبو از خطر تیپ‌شدن بگذرد و به شخصیت تبدیل شود.

شخصیتی که اگر چه کارگری مثل هزاران کارگر دیگر کفاشی در ایران است؛ اما جزئیات ریز رفتارهایش، او را از کل جدا می‌سازد. «ایا» شخصیتی درون‌گرا است. بیشتر منزوی است تا همراه با گروه. کم حرف است و قانع. اهل خطر کردن و تجربه کردن نیست یا شرایطش این اجازه را به او نداده است. (چنان که خودش هم در جایی به آن اشاره می‌کند. پرداخت به این

شخصیت به خوبی صورت گرفت است تا جایی که راوی نیازی ندارد بگوید یحیا چه قیافه‌یی دارد و برخوردش با دیگران و با محیط چگونه است. از طریق گفتگوهای بسیار کوتاه با صاحب‌کار و دیگران، خواننده با شخصیت او آشنا می‌شود. کم حرفی، کم‌رویی، اعتماد به نفس پایین، تا حدی افسردگی و سرخوردگی، چیزهایی نیست که راوی از ابتدا یا جای جای کتاب نیازی به اشاره یا توضیحش داشته باشد؛ چرا که خواننده با دنبال کردن یحیا در یک روز، اطلاعات مهمی در این باره به دست می‌آورد. مسأله دیگر در مورد زبان این داستان، استفاده روایت از زمان است. داستان به صورت موازی با دو شخصیت پیش می‌رود و یک فصل درمیان از «بوبو» به «ایا» پرش می‌زند. بخش‌های مربوط به «بوبو» همه با زمان گذشته بیان می‌شوند، اما زمان روایت در بخش‌های مربوط به «ایا» حال است. این به نوعی رابطه میان دو نسل را مشخص می‌کند. رابطه میان گذشته و حال، و البته غیاب آینده که نه برای بوبو به دلیل سنش قابل تصور است و نه برای ایبا به دلیل موقعیتش.

این نوع استفاده از زمان در این داستان برای من جالب بود و به گونه استعاری هم بود. بوبو از نسلی است که در طول سالیان دراز جانش را کنده است. ایبا از نسلی است که جان می‌کند. بین این دو نسل اگرچه فاصله زیادی است، اما تغییر چندانی از این جان‌کندن‌ها حاصل نیامده است. اگرچه بوبو به همان تغییرات بسیار جزئی بعد از طالبان هم دل‌خوش است، اما این تغییرات در برابر جان‌کندن که ما همچنان از بوبو و ایبا می‌بینیم، بسیار ناچیز است. غیاب فعل آینده هم، همانطور که گفته شد، غیاب آینده‌یی است که کمتر کسی امید ی به دیدنش دارد.

این دو، شخصیت اصلی برای پیشبرد داستان هستند، اما شخصیت‌های فرعی هم در داستان وجود دارند که نویسنده از آنها به خوبی در جهت پیش‌برد داستان و همچنین پردازش شخصیت‌های اصلی بهره برده است. اما نکته‌یی که در پایان این نوشته می‌خواهم به آن اشاره کنم مربوط است به استفاده بهتر از یکی از این

شخصیت‌های فرعی یعنی شاجان، دختر خانواده.

شاجان سواد ابتدایی را که در ایران کسب کرده در قریه معلم شده است. او سرکشی‌ها و شور و هیجان جوانی را دارد و این بخش از شخصیتش با بحث‌هایی که با مادر دارد و همچنین بخش‌هایی از رفتارش که از طریق تک‌گویی‌های بوبو با آن آشنا می‌شویم، خوب درآمده است. اما به نظر من شخصیت شاجان، جای کار بیشتری داشت. از آن جایی که داستان با زبانی که انتخاب کرده، رفتارش با زمان به نوعی استعاری است از گذشته و حال افغانستان و انسان افغانستانی امروز، بهتر بود که به شاجان دید وسیع‌تری در داستان داده می‌شد.

اگرچه این شخصیت شاجان در داستان پذیرفتنی است و رفتارش با سن، سواد و موقعیتش تناسب دارد، اما به عنوان نماینده‌یی از جانب دختران و زنان جوان افغانستان، بهتر بود در او بذره‌های اندیشه‌یی، وسیع‌تر کاشته می‌شد، حتی اگر به صورت خام و ناکامل. لازم نبود شاجان یک زن آرمان‌گرای انقلابی باشد که حضورش در داستان غیر قابل‌باور شود، اما می‌شد به سبب نقش معلمی که به او داده شده، چیزهایی را به شخصیت او اضافه کرد و یا فکر کردن به بعضی از چیزها مسوولیت‌پذیری و تصور بهتری از آزادی.

مثال، شاجان به سبب مریضی پدر، خود را از دست تعصب‌های او آزاد می‌پندارد و این آزادی را با انتخاب نوع پوشش، رفتن به زمان برگشتن به خانه و رفتن به شهر و تصمیم کورس انگلیسی نشان می‌دهد. شاید بهتر بود از این آزادی و این فرصت استفاده بهتری بشود و دنیای شاجان را به سمت دنیایی وسیع‌تر سوق بدهد. دنیایی که تغییراتش روی تغییر دنیای افراد خانواده و با جلب اعتماد آنان بنا شود و نه با ضدیت و مبارزه با آنها. البته شاید نویسنده بر این مسأله به عمد شاجان را نماینده قشر دختران و زنان جوانی از این دست که کم هم نیستند، نشان بدهد؛ اما اگر نقش استعاری زبان را در این داستان و تعمد نویسنده را در این انتخاب بپذیریم، توقع ما از نویسنده بالاتر می‌رود، برای بلند کردن صدای زنانی که بخشی از این تاریخند و برای به دست آوردن آزادی‌های اندک کوشیده‌اند و از آن برای وسعت‌بخشیدن به دنیای فکری و روانی خود و جامعه بهره‌جسته‌اند. در نهایت اینکه، از خواندن این رمان بسیار لذت بردم و برای نویسنده این رمان خوب موفقیت‌های بیشتر آرزو می‌کنم.

اخبار چیست؟

● **گرگ جکسون هارپرز:** «اخبار چیست؟ چیزی که جدید باشد. اما هر چیزی جدید است: گلی شکوفه می‌دهد، پدري دخترش را در آغوش می‌کشد، نه برای اولین بار، بل این بار برای بار دیگر... پس چیزی که جدید و نیز مهم باشد. مهم به چه معنا؟ به این معنا که نتیجه‌ی داشته باشد. و ملاک سنجشش چیست؟ رابطه‌ی آنچه در اخبار پوشش می‌دهند و چیزی که نتیجه‌ی دارد. پس نمی‌توان سنجید. چرا؟ چون نتیجه‌بخش بودنش حتمی است. چرا حتمی است؟ چون خود آن چیز در خبرها آمده. چه کسی آن را در خبرها آورده؟ سردبیرها. پس نتیجه‌ها را سردبیرها تعیین می‌کنند؟ نه کاملاً. نه کاملاً؟ مهم این است که مردم چه چیزی می‌خوانند و می‌بینند؛ نباید آن‌ها را ملالت‌زده کنید. پس ملالت تعیین می‌کنند؟ ملالت و این حس که چه چیزی مهم است.

بازگرداندن «نشاط»

● الهه موسوی

● گاهی برای ما انسان‌های شهری لازم است که به اطراف و حاشیه شهر خود سری بزنیم تا معنای واقعی فقر و تنگ‌دستی را احساس و لمس کنیم. آدرس این است: از سرک‌ها و جاده‌های فرعی و خامه باید بگذری تا به خانه‌های گلی برسی. هر کدام از درها را که بزنی به مقصد رسیده‌ی! همانجا بنشین و تماشا کن...

وقتی واژه روستا، اطراف شهر، ولسوالی و ... به گوش مان می‌رسد ناخودآگاه به یاد سرسبزی، گاو و گوسفند، شیر و پنیر فراوان و هوای پاک و سالم می‌افتیم. اما این تصویر ناخودآگاه ما در کشوری هم‌چون افغانستان حقیقی نیست. اشخاصی که در حاشیه شهرها زندگی می‌کنند در وضعیت بسیار شوریده و تاسف‌باری به سر می‌برند به طوری که حتی پول دارو و درمان‌شان را ندارند.

چند روز پیش، پیرمرد بی‌جان و لاغری را در مقابل داروخانه دیدم که فریاد می‌زد و پایش را به زمین می‌کوبید که پولی برای خریدن دارو ندارم چه کنم؟ قطعاً بارها و بارها همه ما شاهد چنین صحنه‌هایی در این روزها بوده‌ایم.

مسئله بزرگ‌تر از آن است که ما فکر می‌کنیم. که تمام دغدغه یک مرد در زندگی‌اش جای نانی می‌شود که بر سر سفره خانه‌اش خالی ست و هر شب از نانوائی، نان را به نسیه می‌گیرد، کودک پنج ساله‌ی فقیری و ناداری را پا به پای پدر و مادرش تجربه می‌کند و می‌سوزد و می‌سازد. جوانی که با زور و فساد هر روز دست و پنجه نرم می‌کند، بی‌کاری قسمتی از سرنوشتش شده است، پول تحصیل و کرایه راه دانشگاهش را ندارد و تا حد مرگ از خاک و سرزمینش متفر و فراری است.

اگر شبی به جاده‌های فقیرنشین بروی و همانطور که از آنجا عبور می‌کنی به دقت سرک‌ها را ببینی متوجه خواهی شد که یک چراغ در یک سرک و خیابان روشن نیست. چراغ‌هایی را خواهی یافت که به طور نمایشی بر فراز ستون‌های بلند آویزان شده‌اند اما بیست و چهارساعت روز را خاموشند. حالا از مناطق شان خارج شویم و به سمت مناطق ثروتمندنشین برویم آنجا می‌بینیم که چنان ماموریت شاروایی سرک‌های فرعی‌شان را روشن ساخته است که دیگر نیاز نیست کسی در شب از آنجا عبور کند و چراغ موتورش را بخواهد روشن کند.

در قدیم راست می‌گفتند که اگر پول نداشته باشی، به چشم دیگران هرچه شعور، اخلاص، سواد و معرفت هم داشته باشی ارزشی نداری، اما اگر پول داشته‌ی، بی‌سواد باشی، بی‌ادب باشی، فاسد باشی، مردم آزار باشی هر چه باشی اربابی! یادمان باشد برای نسل جدیدمان وقتی پرسیده شد علم بهتر است یا ثروت، این بار بیاموزیم ثروت بهتر از علم است!

شاید این بار اگر والدین آموخته‌های‌شان بر اساس واقعیت‌ها باشد کمتر دروغ گو شوند و نسل جدید، زندگی در این آشوب بازار بی‌رحم و عدالت را بهتر تحمل کنند. شاید در ثروت خوش‌بختی و نشاطی را تجربه کنند که ما با رفتن به سمت علم و آموزش در این کشور جستجو کردیم و ندیدیم. چندی پیش شنیدم که در فلان قسمت شهر می‌خواهند مسجد چندطبقه‌یی اعمار نمایند. باخود گفتم هر چه مسجد را بزرگ‌تر بسازیم بیشتر مومن خواهیم شد؛ اگر مسجد چندطبقه داشته باشیم آیا به طبقات انسان‌بودن و مسلمان‌بودن ما افزوده خواهد شد؟ همین‌طور در عالم فکر، تحلیل‌گری کردم و به این نتیجه رسیدم که در آینده اگر به لحاظ مادی و معنوی سروسامان یافتم هرگز برای آن مردمی که اول پول و درآمدت را می‌پرسند بعد به اندازه پول و شغلت احترامت می‌کنند، مسجد نخواهم ساخت. برای آن عده مردمی که هزاران فساد اخلاقی، اجتماعی و کاری را در طول روز دارند اما در همان روز پا به مسجد می‌گذارند و با صد ربا و نیرنگ نماز می‌خوانند مسجد نمی‌سازم.

هر چند می‌توان در لا به لای ناامیدی‌ها و در بین برخی مساجد هنوز نمازگزاران حقیقی و خدانشان را یافت و آرامش قلبی یافت؛ اما نباید کتمان کرد که در اکثر مناطق و محلات این مکان‌های پاک و الهی سال‌هاست که به دست جاهلان خودکلان‌پندار مکانی برای تجارت، قوم‌گرایی و جوان ستیزی شده است.

کاش یاد بگیریم نمای مسجد بر آخرت‌ما تاثیر نمی‌گذارد، می‌توان در مساجد کوچک هم، کارهای خیر و بزرگ انجام داد، به طور مثال برای کسب رضایت و خشوندی خداوند دلی را شاد کنیم، خانه‌ی فقیری را آباد کنیم، وسیله کار و ازدواج یک جوان را فراهم کنیم و نیت قلبی خود را پاک و مجلل کنیم.

به یاد زنان و کودکان محبوس شده در خانه افتادم که تمام روز جز دیوارهای خانه چیزی را نمی‌بینند، پس چرا آن موقع که به لحاظ مالی و فکری آماده گشتم برای کودک وطن پارک نساژم که با دل پاک و کودکانه‌اش دعای خیر برایم بفرستد؟ برای زن و کودکی پارک خواهم ساخت که مردان‌شان تمام هفته کار می‌کنند و روزهای جمعه بدون توجه به نیاز خانواده‌شان، با دوستان خود به گردش‌های مردانه می‌روند، برای کودک زباله‌گردی که بعد از گردش در زباله‌ها، در همان پارک بازی کند بدون اینکه اضطراب برداختن پول تفریحش را داشته باشد، پارک خواهم ساخت.

به راستی، چقدر در شهرهای ما در مکان‌های که سکونت داریم پارک بازی عمومی برای کودکان داریم؟ چقدر مکان تفریحی رایگان داریم که استفاده از آنها برای فقیران هم میسر باشد؟ آیا انداختن شادی در دل کودکان کار و یادآوری کودکی‌شان که مدت‌هاست فراموشش کرده‌اند، ثواب ندارد؟ آیا باید مانند چراغ‌هایی که شاروایی در سرک خانه سرمایه‌داران هر شب روشن می‌کند، پارک‌ها و تفریح‌گاه‌ها هم مخصوص ثروتمندان باشد؟

چیزی که تا کنون در بخش روانشناسی اجتماعی افغانستان مطالعه و مشاهده کردم و یافته‌ش این بود که مردم خشونت، جنگ و ناملایمات زیادی را با تجربه، زیسته‌اند و بیش از هر چیزی به مکان‌های عمومی تفریحی و شادی‌بخش نیازمند هستند. امکانات رایگانی که باعث رفاه و آسایش باشد و بدون موانع و به طور مساویانه در دسترس تمام طبقات اجتماعی قرار بگیرد. به طور فردی و جمعی باید تمرین کنیم تا عشق‌ورزیدن، احترام و توجه را به تمام اعضای جامعه به طور یکسان روا بداریم و بدون دزنگرفتن ثروت، درآمد و جایگاه شغلی با یکدیگر ارتباط سالم برقرار نماییم. در قرار گرفتن در چنین موضعی می‌توانیم آرامش و نشاط را به جامعه و خود برگردانیم.

نقش اساسی و بنیادین دارد. تحقیقاتی که در این زمینه انجام شده نشان می‌دهد که بین متغیرهای سطح تحصیلات، سطح آگاهی شهروندان، آموزش شهروندان و مشارکت آنها در تنظیم زباله، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. به میزانی که سطح تحصیلات و آگاهی شهروندان بالا است مشارکت آنان در مدیریت زباله نیز بالا است.

اما تحصیل زمانی می‌تواند در ایجاد فرهنگ مدیریت زباله مؤثریت بالایی داشته باشد که مدیریت زباله جزو برنامه‌های آموزشی قرار گیرد. افراد تحصیل یافته‌ی زیادی داریم که از انداختن پوست میوه در داخل آبروها یا گذرهای عمومی باکی ندارند و شرمند نمی‌شوند.

یک دانش آموز یا محصل در حین تعلیم و تحصیل باید یاد بگیرد با زباله‌ی که تولید می‌نماید چگونه برخورد کند. در بسیاری از کشورها، در کنار آموزش علمی، آموزش‌های عملی نیز برای مدیریت زباله وجود دارد و متعلمین از حین ورود به مکتب به گونه عملی یاد می‌گیرند که با زباله‌ی که تولید می‌کنند

● به راستی، چقدر در

شهرهای ما در مکان‌های که

سکونت داریم پارک بازی

عمومی برای کودکان داریم؟

چقدر مکان تفریحی رایگان

داریم که استفاده از آنها

برای فقیران هم میسر باشد؟

آیا انداختن شادی در دل

کودکان کار و یادآوری

کودکی‌شان که مدت‌هاست

فراموشش کرده‌اند، ثواب

ندارد؟

باید چگونه برخورد نمایند.

در جامعه‌ی امروز که زندگی شهری رو به گسترش است، لزوم آموزش فرهنگ زندگی شهری کاملاً مشهود است. زباله از پیامدهای اجتناب ناپذیر زندگی شهری و صنعتی شدن است. از این جهت شهروندان باید یاد بگیرند که چگونه با این پدیده برخورد نمایند.

برخلاف آنچه تصور می‌شود، مدیریت زباله تنها کار حکومت نیست. اگر همه شهروندان برخورد مسوولانه با این پدیده نمایند و در تنظیم درست آن از خانه تا کوچه و دکان و جاده سهم بگیرند، زباله به یک چالش تبدیل می‌شود.

از این جهت باید آموزش مدیریت زباله شامل همه شهروندان شود.

این آموزش در مکاتب و دانشگاه‌ها به شکل برنامه‌های درسی انجام می‌شود. در کنار آن، برنامه‌های عملی، از قبیل پاک‌سازی محیط مکتب توسط متعلمین هفته یک بار، نیز باید اجرا شود تا آنچه را می‌آموزند در عمل پیاده نمایند.

به این صورت است که فرهنگ ایجاد می‌شود. در سطح شهروندان می‌توان این آموزش را به صورت کارگاه‌های موقت آموزشی در محله‌ها و یا از طریق رسانه‌ها برگزار کرد.

مرگ می‌فرستد. گفته می‌شود آسیب اقتصادی پلاستیک به رودخانه‌ها و دریاها در حدود سیزده میلیارد دلار در سال است.

یکی از موارد زباله‌های مضر، زباله‌های پرخطر است. این نوع زباله عبارت از زباله‌هایی است که دارای مواد پرخطر باشند. کنوانسیون بازل مواد زاید خطرناک را به عنوان ضایعاتی که به طبقه‌بندی موجود در ضمیمه یک متعلق هستند تعریف می‌کند، مگر این که آن‌ها دارای هیچ یک از خصوصیات ضمیمه سه نباشند (قابلیت انفجار، اکسید کنندگی، سمیت، فاسد کننده و ...). این زباله‌ها شامل محصولات اضافی می‌شوند که منفجره، قابل اشتعال، رادیو اکتیویته، قادر به احتراق طبیعی، منتشرکننده گازهای قابل اشتعال در اثر تماس با آب، مواد زهدار، مواد عفونی، مواد فرساینده، سمی و موذی که قابلیت تولید ذرات خطرناک بعد از نابودی را دارند، می‌گردد.

این زباله‌ها همچنین شامل زباله‌های خطرناکی که در بردارنده ترکیبات خطرناک از قبیل آرسنیک، کادمیم، جیوه، سرب، محلول‌های اسیدی، حل‌کننده‌ها و اسید کربولیک‌های آلی‌هالوژنی شده و فسفرالی هستند، می‌شود.

زباله‌های پرخطر، به‌طور گسترده در اثر فعالیت‌های صنعتی، تجارتنی، زراعتی و حتی خانگی، تولید می‌گردد. اندازه‌ی خطر ناشی ازاین زباله‌ها متفاوت می‌باشد. زباله‌های طبی نیز شامل یکی از انواع پر خطر است که به گفته کارشناسان، بهترین

شیوه دفع زباله طبی سوزاندن آن توسط دستگاه Incinerator است.

تحصیلات / فرهنگ عمومی و زباله

به باور کارشناسان و متخصصین محیط زیستی، آموزش و پرورش در ایجاد فرهنگ مدیریت زباله

ا قسمت دوم بسیاری از پاسخ‌دهندگان در این خصوص از پیامدهای منفی عدم مدیریت زباله با تاکید تمام سخن گفته‌اند. از جمله اینکه زباله، حاوی مواد

● گفته می‌شود کسانی که

در معرض آلودگی پلاستیکی

قرار می‌گیرند از جمله به

سرطان جگر و مشکلات در

سیستم عصبی گرفتار

می‌شوند. برخی از مطالعات

نشان می‌دهد که مواد

شیمیایی موجود در پلاستیک

ممکن است موجب سرطان

سینه و دیابت نیز شود.

خطرناک است که اگر مدیریت نشود، امراض مختلف را به همراه می‌آورد. زباله‌های پراکنده موجب انتشار ذرات آلوده به هوا شده، هوا را آلوده می‌کند و از این طریق به سلامت ساکنان شهر صدمه می‌زند.

زباله موجب آلودگی خاک می‌شود و از طریق خاک وارد سیستم غذایی انسان می‌شود. پساب ناشی از زباله ممکن است وارد سیستم آب‌های سطحی و زیرزمینی شده، موجب آلودگی آب گردد و از این طریق به سلامت ساکنان شهر که آب را می‌آشامند صدمه وارد کند. زباله‌های پراکنده مجاری آب را مسدود می‌کند و ممکن باعث سیلاب و تخریبات ناشی از آن گردد. با مسدود شدن مجاری آب و گسترش گند آب‌ها در داخل شهر پشه‌های حامل امراض مختلف از قبیل کلورا و تب دینگو و امثال آن نیز رشد و گسترش پیدا می‌کند. از این جهت مدیریت زباله بخصوص در شهرها یک ضرورت اساسی است.

در این پاسخ‌ها، یکی از بدترین زباله‌ها، زباله پلاستیکی بیان شده که می‌توانید پیامدهای ذیل را به دنبال داشته باشد:

آلودگی هوا

تجزیه پلاستیک موجب آلودگی هوا می‌شود. با تجزیه پلاستیک مواد شیمیایی موجود در آن در هوا آزاد می‌شود. بخصوص سوختاندن پلاستیک موجب انتشار موادی در هوا می‌شود که برای سلامتی بسیار مضر است.

آلودگی خاک

زباله پلاستیکی بر روی زمین موجب آلودگی خاک می‌شود. مایکروپلاستک با افزایش حرارت هوا در خاک جذب می‌شود و خاک را آلوده می‌سازد. آلودگی خاک موجب فرسایش خاک و همچنین ممکن موجب انتقال آلودگی در بدنه مواد غذایی از طریق خاک شود. هرگاه پلاستیک آتش زده شود، مواد باقی مانده آن نیز موجب آلودگی خاک می‌شود.

آلودگی آب‌های سطحی و زیر زمینی
پلاستیک‌های شناور بر روی آب ممکن است مواد شیمیایی موجود در خود را آزاد نموده، موجب آلودگی آب گردند.

مواد پلاستیکی همچنین ممکن است از طریق

پرینتر سه بعدی با قابلیت

ساخت ربات و پهباد

● محققان در موسسه فناوری MIT بر روی یک پرینتر سه بعدی کار می کنند که می تواند سازه های پیچیده هم چون ربات ها و پهبادها را نیز تولید کند.

تمامی پرینترهای سه بعدی کنونی تنها قادر به ساخت سازه های ساده هستند و امکان چاپ سازه های پیچیده را ندارند. پرینترهای سه بعدی علاوه بر کاهش هزینه، باعث صرفه جویی در وقت نیز می شود. کلیه سازه های ساخته شده توسط این پرینترها نیز قابل استفاده نبوده و در پایان امکان کار کردن ندارند.

گروهی از محققان در بخش آزمایشگاه هوش مصنوعی MIT به دنبال توسعه فناوری خودکار جدیدی هستند تا بتوانند امکان چاپ دستگاه های پیچیده و کاربردی مانند رباتیک را داشته باشد. دستگاه LaserFactory از دو بخش نرم افزاری و سخت افزاری تشکیل شده که قسمت نرم افزاری وظیفه طراحی دستگاه های سفارشی و بخش سخت افزار نیز مراحل ساخت را تکمیل می کند. مارتین نیسر از محققین این آزمایشگاه می گوید: در واقع این پلتفرم می تواند نمونه های اولیه سازندگان ربات ها و محصول تولیدکنندگان را بسازد. از مزیت های استفاده از این دستگاه هزینه پایین، سرعت زیاد و دسترسی بیشتر به سازه های چالش برانگیز است. در واقع لیزر فکتوری ادغام پرینترهای سه بعدی و برش های لیزری است که می تواند به عنوان یک خط تولید کامل برای سازندگان مورد استفاده قرار گیرد. این پروژه احتمالا در ماه می رونمایی خواهد شد.

عرضه گوشی جدید بلک بیری با قابلیت تکنالوژی 5G در سال 2021

در سال جدید بلک بیری گوشی های جدید خود را عرضه خواهد کرد. این گوشی جدید شامل صفحه کلید فیزیکی بوده و از قابلیت 5G پشتیبانی می کند.

تنها پس از چند ماه از جدایی بلک بیری از شرکت TCL، خبر ساخت گوشی جدید توسط این شرکت تایید شد. قرار است شرکت Onward Mibility گوشی جدید بلک بیری را بسازد. احتمالا این گوشی در سال جدید میلادی عرضه می شود. ظاهر این گوشی همانند دیگر گوشی های خانواده بلک بیری بوده و به صفحه کلید فیزیکی مجهز خواهد بود. همچنین در گوشی جدید از فناوری 5G نیز استفاده می شود.

ساخت گوشی بلک بیری توسط انوارد میبیلیتی و با همکاری فاکس کان انجام خواهد گرفت. بازار اولیه این گوشی نیز امریکای شمالی، اروپا و آسیا خواهد بود. گوشی های بلک بیری از امنیت بالایی برخوردار هستند و انوارد میبیلیتی نیز در ساخت گوشی جدید به این موضوع توجه خواهد کرد.

شبکه اجتماعی فیسبوک با کاپی برداری از Clubhouse راه اندازی خواهد شد

فیسبوک قصد دارد یک شبکه اجتماعی صوتی راه اندازی کند. بنظر می رسد ایده این شبکه اجتماعی از پلتفرم کلاب هاوس کپی برداری شده باشد. این اولین باری نیست که فیسبوک ایده سایر رقبای بازار را کاپی برداری می کند.

به نقل از نیویارک تایمز، فیسبوک می خواهد یک سرویس همانند شبکه اجتماعی صوتی کلاب هاوس راه اندازی کند که دقیقا از این استارتاپ کاپی برداری شده است. این سرویس صوتی در مراحل توسعه اولیه بوده و هنوز مشخصات دقیقی از آن در دسترس نیست.

شبکه اجتماعی کلاب هاوس یک شبکه صوتی است که از سال گذشته میلادی شروع به کار کرد. نکته جالب این است که مارک زاکربرگ چند روز گذشته در این شبکه اجتماعی حضور داشته و حتی در یکی از تالارهای صوتی آن نیز عضو شده است.

این موضوع احتمال کاپی برداری ایده استارتاپ را بیشتر خواهد کرد.

در هر صورت با توجه به نوپا بودن این شبکه اجتماعی حضور زاکربرگ در آن توجه دیگری نخواهد داشت.

پیش از این نیز فیسبوک ایده های مربوط به رقا را کاپی کرده بود. به عنوان مثال ایده استوری از اسنپچت گرفته شده و قابلیت ریلز نیز از همین قابلیت در تیک تاک کاپی برداری شده است. در حال حاضر پس از فیسبوک، توئیتر نیز ایده هایی را از دیگر شبکه های اجتماعی کاپی کرده است. خبرهایی نیز در مورد راه اندازی اپلیکیشن پت صوتی توئیتر به نام Spaces منتشر شده است. توئیتر بعد از تصاحب شرکت Breaker در زمینه پادکست های صوتی، می تواند با تجربه بیشتری در این زمینه ظاهر شود.

واکنش زاکربرگ به سخنان کوک در مورد حریم خصوصی

● واکنش زاکربرگ به سخنان کوک در مورد حریم خصوصی: «باید زهرمان را به ایل بریزیم». ایل و فیسبوک در ماه های اخیر درگیر یک دعوی لفظی تمام عیار به دلیل تغییر سیاست ایل در قبال حریم خصوصی بوده اند. سال 2018 و در بحبوحه رسوایی کمبریج آنالیتیکا از کوک پرسیده شد که اگر ایل با چنین بحران بزرگی روبرو می شد، چگونه ایل را از بحران عبور می داد. کوک در پاسخ حتی وقوع چنین اتفاقی در دنیای خیالی را رد کرد و گفت که ایل به لطف موضع متفاوت در قبال حریم خصوصی و داده های کاربران هرگز با چنین مشکلی روبرو نمی شود. زاکربرگ سخنان کوک را «به شدت پوچ» و «کاملا ضد حقیقت» خواند.

سیاره خطرناک «آپوفیس» به زودی از نزدیکی زمین عبور می کند: دیدار بعدی در 2029

گردآورنده: نجمه رسا

● یکی از خطرناک ترین سیاره های اطراف زمین به نام «آپوفیس» کمتر از یک ماه دیگر از نزدیکی زمین عبور خواهد کرد.

آپوفیس با نام رسمی Apophis (۲۰۰۴ MN۴) سیاره بی در همسایگی زمین با قطر ۳۷۰ متر یعنی کمی بلندتر از برج ایفل است و محققان احتمال برخورد آن با زمین در سال 2029 را حدود ۳ درصد اعلام کرده اند.

این احتمال در نگاه اول ناچیز به نظر می رسد اما زمانی که در مورد سیاره ها و دیگر اشیای سرگردان نزدیک زمین، خصوصا آپوفیس با ابعاد نسبتا بزرگ، صحبت می کنیم موضوع جدی می شود. برای مقایسه، قطر شهاب سنگی که سال 2013 در روسیه سقوط کرد حدود ۱۷ تا ۲۰ متر بود اما موج ناشی از انفجار آن به بیش از ۷ هزار خانه آسیب زد. آپوفیس بسیار بزرگ تر از شهاب سنگ روسیه است و برخوردش با زمین فاجعه آمیز خواهد بود.

به گفته آژانس فضایی اروپا (ESA) در حال حاضر فقط یک سیاره شناخته شده با احتمال برخورد بیش از یک در هزار با زمین وجود دارد؛ این سیاره RF122010 نام داشته و محققان احتمال برخورد آن با زمین در سال 2095 را ۷ درصد تخمین زده اند. البته این سیاره به خاطر ابعاد کوچک (حدود ۸ متر) احتمالا مثل سیاره روسیه در اتمسفر زمین متلاشی شده و آسیب قابل توجهی به زمین وارد نخواهد کرد.

این مقدمه چینی ها برای این بود تا قدرت تخریب آپوفیس بهتر درک شود. خوش بختانه محققان در یک دهه گذشته این سیاره آزاددهنده را تحت نظر گرفته و احتمال هرگونه برخورد تا سال 2029 و حین عبور در نزدیکی زمین در سال 2036 را رد کرده اند.

طبق برآوردها آپوفیس سال 2029 از نزدیکی ماهواره های مدار زمین عبور خواهد کرد.

آپوفیس سال 2029 آنقدر به زمین نزدیک می شود که ارتفاع آن با ارتفاع برخی ماهواره های مدار زمین تقریبا برابری خواهد کرد. این سنگ آسمانی ۵ مارچ 2021 (۱۵ حوت ۹۹) به زمین نزدیک خواهد شد که نزدیک ترین فاصله آن با زمین تا سال 2029 محسوب می شود.

ستاره شناسان و محققان این فرصت را غنیمت شمرده و با نشان رفتن دهانه تلسکوپ ها به سمت آپوفیس در پی محاسبه دقیق تر مسیر حرکت آن هستند. آنها امیدوارند داده های جدید احتمال برخورد آپوفیس با زمین در سال 2068 را نیز رد کند. احتمال برخورد این سنگ آسمانی با زمین در آن تاریخ در حال حاضر ۱ در ۳۰۰ هزار است؛ اما وقتی پای نابودی زمین در میان باشد همین احتمال کم نیز اهمیت پیدا می کند.

هسته زمین

سوخت هسته زمین تا چه زمان دوام می آورد؟

در تمام سال، دمای پوسته زمین به طور نسبی ثابت در نظر گرفته می شود، با این حال، در زیر پوسته زمین، جایی دقیقا در زیر پای ما، مکان بسیار داغی وجود دارد و آن هسته زمین است. هسته زمین با حرکت صفحه های زمین و مراقبت از ما در برابر امواج خورشیدی، بخشی از شرایط حیات روی این سیاره را تامین می کند. اما این هسته تا کی می تواند همچنان داغ بماند؟

دانشمندان دمای هسته زمین را ۱۰ هزار درجه سلسیوس تخمین زده اند و بر این باورند که از

دمای سطح خورشید نیز بیشتر است. نظریه وجود دارد که چنین دمای بالایی را توجیه می کند. در حدود ۴.۵ میلیارد سال پیش، منظومه شمسی متشکل از ابر غباری سردی بود که در تمام ناحیه منظومه شمسی امروزی پخش شده بود. کم کم این ابر به دلیل وجود جاذبه، درون خود فرو ریخت و قرص بسیار بزرگی را تشکیل داد که به دور خود می چرخید. مرکز این قرص، خورشید را تشکیل داد و حلقه های بیرونی خورشید، تبدیل به کره های عظیم آتشین و مذابی شدند که به مرور زمان سرد شدند و به حالت جامد درآمدند. در همان زمان، سطح سیارات جدید با اجرام بزرگ درون منظومه شمسی بمباران می شد و درون آن ها گرمای شدیدی را تولید می کرد که باعث ذوب شدن مواد درون سیارات می شد.

وقتی زمین تشکیل شد، کره یکپارچه از سنگ

داغ بود. واپاشی هسته یی و گرمای باقی مانده از شکل گیری سیاره، زمین را بیشتر از قبل گرم کرد. بالاخره بعد از پانصد میلیون سال، دمای زمین به نقطه ذوب آهن، ۱۵۲۸ درجه سلسیوس، رسید. این دمای بالا به مواد مذاب زمین اجازه داد که سریع تر حرکت کنند و مواد شناور مانند آب و سیلیکات و حتی هوا، در نزدیکی سطح بیرون زمین باقی بماند و گویسته و پوسته آن را به وجود آورند. قطرات آهن و نیکل و حتی فلزات سنگین تر، در مرکز زمین جمع شدند و هسته اولیه را تشکیل دادند.

چنین فرایندی تمایز سیاره یی نام دارد که در آن لایه های مختلف سیاره شکل می گیرد. برخلاف گویسته و پوسته زمین که دارای مقدار زیادی مواد معدنی است، هسته آن فقط از فلزات، به خصوص آهن و نیکل تشکیل شده است. در حالی که هسته داخلی، کره جامد با شعاع ۱۲۲۰ کیلومتر و دمای ۵۴۳۰ درجه سلسیوس است، هسته خارجی لایه سیالی آن بین 2730 تا 7730 درجه سلسیوس متغیر است. چنین دمای بالایی سه دلیل اساسی دارد؛ واپاشی هسته یی عناصر درون هسته، باقی مانده گرما از دوران شکل گیری سیاره و گرمای آزاد شده از فرایند جامد شدن سیال در مرز بین هسته داخلی و خارجی.

دلیل داغ بودن هسته زمین را متوجه شدیم، اما این حرارت تا کی دوام می آورد؟ دانشمندان اعلام کردند که تا چهار سال آینده به این سوال پاسخ خواهند داد. محققان بر این باورند که از ابتدای شکل گیری زمین، این سیاره

از دانشمندان تخمین می زنند که هسته زمین بعد از حدود ۹۱ میلیارد سال سرد می شود و این در حالی است که تا پنج میلیارد سال دیگر خورشید از بین می رود و زمین را در خود ذوب می کند!

چرا دمای هسته زمین مهم است؟

هسته زمین، دمای این سیاره را در حالت تعادل نگه می دارد و از آن مهم تر، میدان مقناطیسی زمین را تولید می کند. علت به وجود آمدن میدان مقناطیسی زمین، حرکت مواد مذاب در هسته خارجی است.

این میدان مقناطیسی عظیم تا فضا ادامه پیدا می کند و از برخورد ذرات باردار خورشیدی به زمین جلوگیری می کند. وظیفه این میدان ایجاد سد غیر قابل نفوذی است که از زمین در برابر سریع ترین و پرنرژی ترین ذرات محافظت می کند.

این میدان ها کمربند ون الن نامیده می شوند و آن ها هستند که حیات را روی زمین ممکن می کنند. بدون این سپرهای مقناطیسی، بادهای خورشیدی به اتمسفر زمین برخورد می کردند و لایه اوزون را از بین می بردند و در نتیجه، امواج فرابنفش به سطح زمین نفوذ می کرد و دیگر از حیات خبری نبود.

تصور می شود که مریخ نیز زمانی دارای کمربند ون الن بوده و هنگامی که هسته آن سرد شد، این کمربند نیز از بین رفته و سبب برخورد بادهای خورشیدی به اتمسفر مریخ شده و در نتیجه، از مریخ سیاره بی آب و علف باقی مانده است.

بزرگ دروازه‌بان جوان پیش پای میلانی‌ها

● دروازه‌بان جوان میلان خواهان ۱۰ میلیون یورو در سال در قرارداد جدیدش شده است. در حالی که باشگاه میلان امیدوار بود با حقوق هفت و نیم میلیون یورو در سال، قرارداد جان لوئیجی دوناروما را تمدید کند. در حال حاضر، میلان سالانه هفت میلیون یورو به جانلوئیجی دوناروما می‌دهد. نشریه «گاتزتا دلو اسپورت» خبر داد، باشگاه میلان قراردادی پنج ساله با حقوق هفت و نیم میلیون یورو در سال برای دوناروما آماده کرده بود، اما این بازیکن ۲۱ ساله خواهان تمدید دو ساله با حقوق ۱۰ میلیون یورو در سال می‌باشد. با این حال مینو رابولا، مدیر برنامه دوناروما می‌خواهد قرارداد دوناروما با میلان فقط به مدت دو سال دیگر تا سال ۲۰۲۳ تمدید شود. همچنان رابولا در نظر دارد موکلش سالانه ۱۰ میلیون یورو دست‌مزد دریافت کند.

مدیته

سال دهم ● دوشنبه ۲۷ دلو ۱۳۹۹

قانون

madanyatdaily.com

حاشیه‌های مبارزه با یک جرثومه شوم گذر خارنوالان از هفت‌خوان فساد

مصطفی هزاره

● اینجا همه چیز به مساوات تقسیم شده است. میزها، چوکی‌ها و حتا فاصله‌های اجتماعی. هر کس می‌تواند با اعمال و رفتارهای خود انتخاب کند روی کدام چوکی این اتاق بنشیند. اتاقی که از دو سال به این سمت میعادگاه خاتمه رنج‌ها و ناآبادانی‌های مردم این کشور بوده است. اینجا محکمه ابتداییه مرکز عدلی و قضایی جرایم سنگین فساد اداری دولت جمهوری اسلامی افغانستان می‌باشد و امروز قرار است برگ تازه‌یی از روزگار معاصر کشور در آن نوشته شود.

برای اولین بار در طی سال‌های طولانی جنگ و پس از آن، قرار است سه سناتور یعنی سه فرد بلندرتبه قوه مقننه یا فوه قانون‌گذار کشور، کسانی که امید می‌رفت در کنار نهادهای عدلی و قضایی برای از بین بردن فساد ایستاده شوند، محاکمه شوند.

یک سوی اتاق وکیل میان‌سال و با تجربه‌یی مشغول مرتب‌نمودن پرونده‌های در دست خویش است. فرد جوانی روی میز دیگر آن سوی اتاق می‌نشیند. آن‌قدر جوان است که فکر می‌کنی یکی از محصلان حقوقی است که آمده تا شاهد یکی از حساس‌ترین محاکم کشور باشد.

وقتی چنین‌اش را می‌پوشد، تازه می‌فهمیم که او قرار است بخش بزرگ این محکمه حساس را به دوش بکشد. چنین مخصوص خارنوالان که دور آستین میچ دست‌اش را بیرق افغانستان در بر گرفته است. بیرقی که به صورت نمادین به او و ما می‌گوید هر انگشتی که بلند خواهد کرد، پشتیبانی یک کشور به همراهش خواهد بود. قاضی وارد محکمه می‌شود و جریان محاکمه به‌صورت رسمی کلید می‌خورد. رسانه‌ها دوربین‌ها را ست می‌کنند و همه‌همه تازه‌یی شروع می‌شود. خارنوال جوان صورت جلسه اقامه دعوی را به خوانش می‌گیرد. صورت جلسه‌یی که مدعی جرمی است که بالای خانمان سوز امروزه افغانستان است. جرمی که در کنار نامنی و جنگ با گروه‌های تروریستی، یکی از دو مشکل اصلی کشور محسوب می‌شود.

به رویت اقامه دعوی خارنوال جوان، در آخرین روز فصل خزان امسال، هیات سه‌نفره‌یی از اعضای هدف نظارت از عواید حیرتان به ولایت بلخ وظیفه قانونی آنها عواید و واردات گمرک با نیت دیگری به این بودند.

این سه سناتور با هدف کارمندان اداره گمرک مختلف تحت فشار قرار آنها مبلغ ۶۰ هزار دالر می‌کنند. مسوولان آنکه روی ۴۰ هزار دالر می‌کنند، این موضوع کشفی به اشتراک شروع به مستندسازی ثبت اسناد مورد نیاز، دالر را پس از تثبیت، روز توافق شده تحویل می‌دهند و سپس کنترل و مراقبت وارد عمل می‌شوند

می‌کنند. این خلاصه کوتاهی از جریانی است که خارنوال جوان تعریف می‌کند. وکیل مدافع برای دفاعیه فراخوانده می‌شود. او از همان ابتدا خواستار خروج رسانه‌ها از جریان محکمه است و اعلام می‌کند که سناتورها نیز به همین علت به محکمه حاضر نشده‌اند. بهانه‌یی که شاید سناتوران فکر می‌کنند می‌توانند در پس محکمه‌یی غیرعلنی نجات پیدا کنند.

سوال نخستی که برای حاضران پیش می‌آید این است که سناتوران از چه می‌ترسند؟ آیا اجرای حاکمیت قانون در محکمه برای آن‌ها موجب کوچک شدن است؟ آیا مردم برای شنیدن حقیقت بیگانه هستند؟ آیا رسانه‌ها که نمایندگان صدای اجتماعی جامعه هستند، نباید چیزی بشنوند؟

خارنوال می‌گوید که شفافیت و آگاهی‌دهی به مردم باعث درخواست برای حضور رسانه‌ها بوده است و در این مورد دلیلی برای پنهان کاری وجود ندارد.

وکیل مدافع پس آنکه موفق به خارج کردن رسانه‌ها نمی‌شود، شروع به خوانش دفاعیه‌اش می‌کند. دفاعیه‌یی که بیشتر به مسایل روز کشور می‌پردازد. او به جای دفاع از موکلانش از عدم تصویب بودجه سخن می‌زند، از قاچاق تا اختطاف،

از مافیایی که نام ندارد، اما همیشه نقل محافل گرم شبانه مردم است. موضوعاتی که بیشتر شبیه به بحث‌های کوچ‌بازاری است. او به خارنوال حمله می‌کند و می‌گوید که در پس این پرونده انگیزه‌های فراوان سیاسی موجود است! اما هیچ نامی از هیچ جریان و قصه‌یی نمی‌تواند ببرد و تنها به کلمات کلیشه‌یی اقتدا می‌کند. موضوعاتی که وکیل مدافع می‌گوید هیچ ارتباطی به پرونده موجود ندارند!

او در نهایت می‌گوید که موکلانش توسط جریان‌های سیاسی مورد حمله قرار گرفته‌اند و اضافه می‌کند که فردی پول‌ها را به اتاق سناتوران برده و انداخته و پس از آن از اتاق فرار کرده و سناتوران پول‌ها را گرفته و به دنبال او رفته و سپس دستگیر شده‌اند. در اخیر نیز دوباره به خارنوال و اداره لوی خارنوالی می‌تازد و می‌گوید که شما اگر به دنبال فساد هستید، بروید و مسایل دیگر را حل کنید! موکلان من عاری از فساد هستند! قاضی ساعتی را برای نماز و نان چاشت اعلام می‌کند و محکمه به صورت موقت متوقف می‌شود.

در جریان وقت تنفس محکمه آنچه بیش از همه ذهن من و شاید بسیاری دیگر از حاضران تالار را به خود مشغول کرده، مسأله جابه‌جا شدن اصل و فرع موضوع توسط متهمان است. پناه بردن به قضایی که شاید بتوانند به واسطه آن، اذهان عامه و قاضی محکمه را مغشوش بسازند.

موضوعاتی که در روزگار آشفته سیاسی ما، گاهی توسط بسیاری از زورمندان و سیاسیون برای جلب توجه مردم به کار گرفته می‌شود. موضوعاتی که به سرعت سمت و سوی قومی و مذهبی می‌گیرد و عاملی می‌شود برای آشفتنگی ذهنی جامعه. آنچه در این بین کم‌رنگ می‌شود، اصل موضوع فساد و مبارزه با آن است.

موضوعی که این روزها در صدر اخبار رسانه‌های کشور است. هر روز خبری در رابطه با گرفتاری افراد بلندپایه حکومتی در حین دریافت رشوت یا تخطی از قانون، توسط نهادهای کشفی و اداره لوی خارنوالی به نشر می‌رسد. این موضوع در ادبیات حکومتی و سیاسی موضوع تازه‌یی است که بسیاری را متعجب می‌سازد. برای مثال در دو سال گذشته برای نخستین بار کمیشنران کمیسیون جنجالی انتخابات، توسط همین خارنوال به محکمه برده شدند. وزیرانی که در محکمه به تحمل حبس محکوم شدند. معینان، والیان و قوماندان‌های امنیه‌یی که در گذشته در اذهان عامه به افراد قدرتمند به‌دور از گزند مشهور بودند و امروزه یا پشت میله‌های زندان و یا در انتظار دریافت حکم‌شان به سر می‌برند.

و در وضعیت فعلی خارنوالان در خط نخست پرخطرترین سنگر برای دفاع از بقایای دموکراسی و ارزش‌های انسانی ایستاده‌اند که جمهوری جدید بر آن استوار است. جبهه‌یی که با سنگرهای سربازان امنیتی متفاوت است؛ چرا که در جبهه رودروری، سرباز می‌داند که دشمنش چه کی است و از کدام طرف به او شلیک می‌شود، اما جبهه‌یی که خارنوالان با آن مبارزه می‌کنند، جبهه‌یی با هزار دشمن و مقابله با اژدهای هزار سر است. اژدهای پنهان فساد که آهسته آهسته مشغول بلعیدن آرزوها و آمان‌های نسل امروز و ویرانی فردای کشور است. از طرفی دیگر خارنوالان در امر مبارزه با فساد بیش از تعقیب و گرفتاری مجرمان با پدیده‌های شوم دیگری مواجه هستند. مافیا، زورمندان، مجرمان، همدستان مافیا و حلقه‌های خبیثه زور و زر و تزویر و همچنان فشارهای روانی ساخته‌شده آنها در جامعه، جامعه که به لحاظ اخلاقی مستاصل شده، سخت‌ترین فشارها و خصومت‌ها را به جانب خارنوالان وارد می‌کند.

یکی از بدترین فشارها و جبهه‌های سنگینی که جامعه حقوقی را از درون تهدید می‌کند، پدیده رشتی به نام فرهنگ معافیت است. فرهنگی که عده زیادی از همین زورمندان را با بهانه‌های سیاسی و مسایل گروهی و مصلحت‌سنجی‌های

حکومتی در مقابل قانون بیمه کرده است و چون سدی مانع محکمه آنها می‌شود.

دستیار محکمه، همه را به داخل تالار فرا می‌خواند. نوبت خارنوال جوان است که به شبهه‌های وکیل مدافع پاسخ دهد. او از وکیل مدافع می‌خواهد که به حاشیه نرود و روند محکمه را به بیراهه نکشاند. او می‌گوید که هدف آنها تنها و تنها تطبیق قانون و مبارزه با فساد است و برای این اقامه دعوی اسناد روشنی دارد.

او در پاسخ به شبهه‌های وکیل مدافع فایلهای صوتی را برای همه تالار به نشر می‌رساند. صداهای سناتوران و کارمندان گمرک است که در آن از اخذ و دریافت رشوت صحبت‌شده، حکایت دارد.

وکیل مدافع این اسناد را نمی‌پذیرد و می‌گوید که این اسناد برای موکلانش کافی نیست. این بار خارنوال جوان سندی را به اشتراک می‌گذارد که جای سوال و پاسخی برای هیچ کس به‌جا نمی‌گذارد. فایله تصویری که نشان می‌دهد سه سناتور پس از دریافت مبالغ رشوت و جابه‌جایی آن در جیب‌های خود آمادگی بازگشت به کابل را داشته‌اند و خارنوالان بخش کنترل و مراقبت لوی خارنوالی با احترام و عزت، مبالغ نشانی شده را از چند جیب پیراهن آنها با احترام بیرون می‌کنند و به دوربین نشان می‌دهند. هیچ اثری از اکراه و اجبار و بدرفتاری در این ویدیو مشاهده نمی‌شود و در چهره سناتورها نیز نشانی از اکراه نیست. سندی که یادآور ضرب‌المثل مشهور اظهارمن الشمس است.

گویی برای همه سوالی باقی نمانده است. پس از نشر این سند، چند پرسش

و پاسخ کوتاه میان خارنوال و وکیل مدافع رد و بدل می‌شود و قاضی پرونده برای اعلام حکم نهایی فرصت تنفس می‌دهد. در نهایت حکم اعلام می‌شود و سه سناتور به تحمل ده‌سال و یک‌ماه حبس و پرداخت جریمه ۴۰ هزار دالری محکوم می‌شوند. صدای اعتراضی از جمع بلند نمی‌شود و همه آرام آرام صحنه تالار را ترک می‌گویند.

در راه به این فکر می‌کردم این محکمه که در نوع خود برای اولین بار در تاریخ معاصر کشور برگزار شده، چه نتایجی را در اذهان عامه در پی خواهد داشت. آیا با توجه به حجم زیاد خبرهای نشرشده در رابطه با دستگیری و محاکمه مفسدان بلندپایه توسط لوی خارنوالی، امید تازه‌یی در دل مردم برای پایان فرهنگ معافیت پیدا خواهد شد. اداره لوی خارنوالی می‌گوید که در دو ماه گذشته قوس و جدی بیش از ۲۲۴ پرونده مربوط به فساد کارمندان و بلندپایگان حکومتی را به اجرا درآورده و به محکمه سپرده است. بدین معنا که روزی ۸ جریان فساد در اداره‌های دولتی کشور توسط خارنوالان بسته شده است.

فرهنگ معافیت در گذشته راهی برای مصون‌ماندن دایره مفسد کشور از تطبیق عدالت بوده است. دایره‌یی که امروزه برای نجات خود از تطبیق قانون دست به دامن شایعات و ایجاد فشارهای روانی می‌شوند و با تبدیل برچسپ‌های سیاسی، مذهبی، سمتی و گروهی به روایت‌های عامه، سعی بر یافتن راه گریزی از تطبیق عدالت دارند. در مسیر نوپای پایان فرهنگ معافیت، مهم‌ترین کار برای خارنوالان و مجریان قانون، ساختن فضای سالم و شفاف است. خارنوالانی که به‌عنوان نمایندگان وجدان عمومی، امروزه سردم‌داران طلوع پایان فرهنگ معافیت هستند. با این همه، نتیجه این مبارزه ملی و چه‌بسا مبارزه کلی با فساد، به مردم روحیه ایستادگی در کنار نظام و دفاع از آن و باور به جمهوریت و اعتماد می‌بخشد. مردم احتیاج دارند به قانون اعتماد کنند تا محاکم زیرزمینی و صحرایی مشروعیت برای خود درست نکنند. مردمی که مستحق آن هستند تا با تکیه بر قانون با افتخار بتوانند در وطن خویش بمانند، مهاجر نشوند، سرمایه‌های خویش را از کشور بیرون نبرند و فرزندان خویش را در دامن قانون با اعتماد بزرگ کنند.

● صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: سید اصغر اشراق ۰۷۹۴۱۱۵۵۴۴ / eshraqsayed@gmail.com

● سردبیر: فرشته حسینی / تحلیل‌گر ارشد: مجیب‌الرحمن اتل

● ویراستار: سامعه درویش و هما عمر / نویسندگان: بکتاش روش، فرزند عنایت، الهه موسوی و زهرا یزدان‌شناس

● گزارشگران: معصومه امیری، سید مهدی حسینی، مرتضی پژواک و نجمه رسا / صفحه آرایی: گروه طراحان مدنیت

● مسوول بازاریابی: ضمیرخان وفا ۰۷۹۳۸۴۵۵۵۵ / هماهنگی خیر و گزارش: ۰۷۹۰۲۹۵۵۲۹

● چاپ: مطبعه چشمه / توزیع: کانون فرهنگی زنگ صبح ۰۷۶۷۱۵۲۰۱۲ / توزیع در ولایات: میدان وردک، بامیان، غزنی، پروان، غور و دایکندی

● دفتر: کارته سه / به‌غیر از سرمقاله، مطالب دیگر بیانگر دیدگاه نویسندگان است.

روزنامه‌یی برای حقوق شهروندی

تبریه ترمپ و قول بازگشت به مسیر «عظمت امریکا»

● دونالد ترمپ؛ رئیس‌جمهور پیشین امریکا که توسط سنا در پرونده استیضاح خود تبریه شد، قول داد مسیر «عظمت امریکا» را ادامه دهد. به گزارش اسپوتنیک، شبکه‌ی ان‌بی‌سی به نقل از ترمپ نوشت: «من معتقدم که مسیر مشترک بدیهی ما رسیدن به عظمت و قدرت امریکا برای کل ملت را باید ادامه داد.» وی همچنین روند استیضاح ناموفق خود را «شکار جادوگر» نامید. به گفته ترمپ هیچ یک از روسای جمهور امریکا مجبور نشدند این کار را انجام دهند. پیشتر کنگره امریکا رئیس‌جمهور سابق دونالد ترمپ را از حکم جاری شده در استیضاح تبریه کرد. دونالد ترمپ رئیس‌جمهور سابق امریکا قول داد که در ماه‌های آینده «کارهای زیادی را به اشتراک بگذارد.»

وی خاطرنشان کرد که کارهای زیادی پیش روست و قول داد که مفهوم آینده درخشان، روشن و نامحدود برای امریکا ارایه دهد. وی درباره برنامه‌های خود توضیحی نداد و اینکه آیا قرار است برای ریاست جمهوری آینده نامزد شود، چیزی نگفت.

استعفای سخنگوی مطبوعاتی کاخ سفید پس از تهدید یک ژورنالیست

بعد از آنکه تی.جی. دوکلو، جانشین سخنگوی مطبوعاتی کاخ سفید در یک گفتگوی تلفونی یک ژورنالیست زن را تهدید کرده بود که او را «نابود» می‌کند، کاخ سفید یک هفته او را از کار تعلیق کرد. دوکلو بعد از این استعفا کرد.

به گزارش دویچه‌وله، یکی از شعارها و وعده‌های انتخاباتی جو بایدن، رئیس‌جمهور امریکا در زمان مبارزات انتخاباتی‌اش رفتار محترمانه با روزنامه‌نگاران بود. سلف او دونالد ترمپ به بدرفتاری با روزنامه‌نگاران مشهور بود و همواره رسانه‌ها را «دشمن مردم» می‌نامید.

تنها چند هفته پس از آغاز به کار جو بایدن، سخنگوی مطبوعاتی او به دلیل بدزبانی با یک ژورنالیست ناچار به استعفا شد. تی.جی. دوکلو در گفتگو با رئیس کارکنان کاخ سفید استعفای خود را اعلام کرد. جن ساکی؛ سخنگوی کاخ سفید در این باره گفت که دولت تلاش می‌کند تا استانداردهای تعیین شده از سوی پرزیدنت بایدن برای رفتار محترمانه و با رعایت شأن انسانی با همه مردم را رعایت کند. دوکلو در یک گفتگوی تلفونی با خبرنگار زن وبسایت پولیتیکو وقتی خبرنگار از او درباره رابطه خصوصی‌اش با روزنامه‌نگار وبسایت پولیتیکو از زبانی استفاده کرده که هیچ زنی مایل به شنیدن آن از هیچ کس نیست؛ زبانی منزجرکننده، غیرمحترمانه و غیرقابل قبول.

جن ساکی؛ سخنگوی کاخ سفید در کنفرانس مطبوعاتی روز جمعه‌اش (۱۲ فبروری) به دلیل این موضوع مورد پرسش‌هایی انتقادآمیز قرار گرفت. خبرنگاران به او گوشزد کردند که جو بایدن در آغاز کارش به عنوان رئیس‌جمهور اعلام کرده بود که هرکسی را در هر مقام و منصبی که با دیگران غیرمحترمانه رفتار کند اخراج خواهد کرد.

ساکی در پاسخ تعلیق یک هفته‌ی دوکلو از کارش را «یک مجازات جدی» دانست و گفت این تصمیم را در مشورت با رئیس کارمندان کاخ سفید گرفته و در این باره با پرزیدنت بایدن صحبت نکرده است. دوکلو اما روز شنبه اعلام کرد که از مقامش کناره‌گیری می‌کند.

اکسیوس پرسیده بود، او را تهدید کرده بود که «نابودش» می‌کند و آبرویش را می‌برد. روزنامه Vanity Fair اظهارات دوکلو را ضد زن و تحقیرآمیز دانسته است. دوکلو که سال گذشته به‌عنوان سخنگوی مطبوعاتی تیم انتخاباتی جو بایدن کار می‌کرد، در یک بیانیه به خاطر رفتار عذرخواهی

کرونا و تغییر سیاست‌های جنسیتی در جاپان باعث شده تا سنت تاریخی «گیری چوگو» یا همان تحفه‌دادن اجباری در ولنتاین در جاپان تحت تاثیر قرار گیرد. به گزارش یورونیوز، «گیری چوگو» سنتی در جاپان است که طبق آن زنان در این کشور باید در روز ولنتاین به همکاران مرد خود چاکلیت و گل تحفه بدهند، حتی اگر هیچ رابطه عاطفی یا عاشقانه‌ی هم بین افراد برقرار نباشد. البته این روند یک‌طرفه

سنت جاپانی گیری چوگو؛

وقتی در روز ولنتاین تحفه‌دادن به همکاران اجباری می‌شود

نیست و مردان هم باید در مقابل روز ۱۴ ماه مارچ به زنان همکار خود هدیه بدهند. این سنت که ریشه آن به اوایل دهه پنجاه میلادی باز می‌گردد باعث شده تا تحرکی در بازارهای این کشور ایجاد شود و افراد در این دو روز خریدهای بیشتری داشته باشند، اما در سال‌های اخیر جنبش‌های مختلفی علیه این سنت در جاپان به راه افتاده و افراد خواهان برچیده شدن هدیه‌دادن‌های اجباری شده‌اند. در عین حال شیوع ویروس کرونا باعث شده این سنت بیش از همیشه به چالش کشیده شود. گسترش بیماری کووید ۱۹ سبب شده بسیاری از شرکت‌ها کارمندان خود را به خانه بفرستند و از آنها بخواهند دورکاری کنند. ضمن اینکه کارمندی‌هایی که سرکار می‌آیند با محدودیت‌های بسیار زیادی در زمینه معاشرت با همکاران روبه‌رو هستند. نتایج یک نظرسنجی که روزنامه گاردین آن را منتشر کرده می‌گوید تنها حدود ۱۰ درصد زنان امسال قصد دارند سنت «گیری

چوگو» را رعایت کنند و به همکاران مرد خود گل و چاکلیت هدیه دهند. دادن چاکلیت به همکار به عنوان هدیه در روز ولنتاین از دهه پنجاه میلادی در جاپان به شکل تجاری در آمد و به یک بازار چند میلیون دالری تبدیل شد. با این حال برخی از شرکت‌ها این کار را ممنوع کرده‌اند و بعضی هم آن را نوعی آزار و اذیت می‌دانند. نتایج یک نظرسنجی که سوی یک موسسه تحقیقاتی در توکیو انجام شده نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۰ حدود ۵۷ درصد زنان و مردان هدیه ولنتاین دریافت کرده و یا داده‌اند. این در حالیست که این عدد در سال ۲۰۲۰ به ۴۴ درصد کاهش یافته است. با این حال برخی در جاپان نگرانند که سنت «گیری چوگو» نابود شود. این گروه معتقدند صرف نظر از اینکه این هدیه با چه نیتی داده می‌شود این سنت به بخشی از فرهنگ و آداب و رسوم جاپانی تبدیل شده و نباید اجازه داد نابود شود.

این راننده ۲۱ ساله لبنانی تبار برای اولین بار شنبه سیزدهم فبروری در پیست دیتونا انترنشنل اسپیدوی ایالت فلوریدا مسابقه داد. نسکار انجمن ملی مسابقات موتورها ارتقا یافته است که معروف‌ترین مسابقات موتوررانی امریکا را برگزار می‌کند. او به سی‌ان‌ان گفت: «خیلی افتخار دارد که اولین نفر باشی، اما دلم نمی‌خواهد آخرین نفر هم باشم. امیدوارم که بتوانم راه را برای بقیه زنان راننده عرب هموار کنم.»

به گزارش بی‌بی‌سی، برای دینجر ۱۹ بار برنده کلاب اوتو استیتس بوده که برای یک راننده زن رکورد حساب می‌شود. همچنین در سال ۲۰۱۸ در مسابقات بین‌المللی سرعت مدیسین در کلاس مناردز آرکا جزو ۱۰ نفر اول بود.

اولین راننده زن عرب تبار در مسابقات نسکار شرکت کرد

و مسابقه را شروع می‌کنم دیگر برایم جنسیت خودم مطرح نیست که زن هستم. مثل بقیه دارم مسابقه می‌دهم که به خط پایان برسیم.»

سری مسابقات کشوری نسکار که برای دینجر موفق شد در آن شرکت کند، دومین کلاس پرطرفدار زیرمجموعه مسابقات نسکار است که راه را برای شرکت در سری مهم‌تر کپ نسکار باز می‌کند و رانندگان جوان آرزو دارند به آن مرحله برسند. او می‌گوید شرکت در مسابقات نسکار زمانی رویای او بوده که حالا محقق شده است. «دیتونا همیشه در فهرست مسابقاتی بود که می‌خواستم شرکت کنم. هر راننده‌ای آرزویش را دارد. قدمی تاریخی است که امیدوارم در مسیر درست حرکت کند و یک روزی در دیتونا ۵۰۰ شرکت کنم.» وقتی ۹ ساله بود پدرش برای او یک موتر کوچک روباز گرفت. می‌گوید از لحظه‌ی که سوار آن شد فهمید که می‌خواهد چه کاره بشود: «عاشق سرعت و مسابقه هستم و هیجان ناشی از آدرنالین. وقتی که کلاه ایمنی را می‌گذارم

درخواست پدر بریتنی برای کنترل کامل امور مالی دخترش رد شد

طرفین، ضمن رد اعتراض جیمی اسپیرز، درخواست او برای اداره کامل امور مالی دخترش را نپذیرفت. به گفته قاضی، از این پس جیمی اسپیرز باید برای نظارت بر درآمدها، مخارج و سرمایه‌گذاری‌های این ستاره موسیقی با شرکت مالی «بسم ترست» همکاری کند.

روند دادرسی این پرونده در دادگاه، با توجه پخش مستند جدیدی درباره زندگی بریتنی اسپیرز مورد توجه رسانه‌ها و افکار عمومی قرار گرفته است. این فیلم ساخته نشریه «نیویارک تایمز» است و به جزئیات بیشتری درباره روابط بریتنی اسپیرز و پدرش، قیمومت و رویکرد غیرمنصفانه رسانه‌های هنری در قبال این ستاره بزرگ می‌پردازد؛ عاملی که نقش مهمی در مشکلات روانی او داشت.

فقط اداره امور مالی او را بر عهده خواهد داشت، اما بریتنی اسپیرز سال گذشته میلادی با مراجعه به دادگاه خواستار برکناری کامل پدرش شده بود، تا شخصا اموال و دارایی‌های خود را مدیریت کند. ماه نوامبر گذشته، دادگاه درخواست بریتنی اسپیرز را نپذیرفت، ولی با پیشنهاد او برای مشارکت شرکت مالی «بسم ترست» در این فرآیند موافقت کرد؛ تصمیمی که با مخالفت جیمی اسپیرز همراه بود. پنج‌شنبه، قاضی برندا پنی، حکم دادگاه قبلی را تأیید کرد و به این ترتیب جیمی اسپیرز و شرکت مالی «بسم ترست» به صورت مشترک و با اختیاراتی برابر، اداره امور مالی بریتنی اسپیرز را در چهارچوب یک شرکت تجاری بر عهده خواهند داشت.

قاضی، پس از بررسی تمامی جوانب و اظهارات

قاضی دادگاهی در لاس آنجلس درخواست جیمی اسپیرز، پدر بریتنی اسپیرز، برای کنترل کامل امور مالی دخترش را رد کرد. جیمی اسپیرز از سال ۲۰۰۸ و پس از مشکلات روحی این خواننده مشهور آمریکایی و نگرانی‌هایی که درباره سلامت روانی او وجود داشت، نظارت و کنترل بر دارایی‌ها و زندگی دخترش را بر عهده گرفت و به اصطلاح قیم و سرپرست قانونی او شد.

به گزارش صدای امریکا، بر اساس قوانین امریکا، قیمومت یا سرپرستی اشخاص در شرایطی اعمال می‌شود که نگرانی‌هایی درباره سلامت روانی آنها وجود داشته باشد. البته جیمی اسپیرز در سال ۲۰۱۹ اعلام کرد که به دلیل مشکلات جسمی، از نظارت بر امور شخصی دخترش صرف نظر می‌کند

جنجال در پاکستان بر سر نظارت بر مدارس مذهبی

● پاکستان در ماه‌های اخیر شاهد اعتراض روحانیون و اسلام‌گرایان به قانونی بوده است که به دولت اجازه می‌دهد بر بودجه و کارکرد مساجد و مدارس مذهبی نظارت کند.

به گزارش بی‌بی‌سی، مجلس این کشور در اواخر تابستان برای برآورده کردن خواسته‌های گروه ویژه اقدام مالی (اف‌ای‌اف) سه طرح را به تصویب رساند. هدف این گروه مقابله با پول‌شویی و تامین مالی تروریسم است.

به گزارش روزنامه انگلیسی‌زبان اکسپرس تریبون، اف‌ای‌اف در جون ۲۰۱۸ پاکستان را در «فهرست خاکستری» خود قرار داده و از اسلام‌آباد خواسته بود که تا پایان ۲۰۱۹ دست به اصلاحات بزند، فرصتی که بعدا به خاطر همه‌گیری کووید ۱۹ تمدید شد. گمان می‌رود که برخی از مدارس مذهبی در رشد افراطی‌گری نقش دارند.

سه قانونی که اواخر تابستان در مجلس تصویب شد، این‌ها بودند:

طرح املاک وقفی اسلام‌آباد؛ طرح مبارزه با پول‌شویی (اصلاحیه دوم)؛ و طرح مبارزه با تروریسم (اصلاحیه سوم). قانون املاک وقفی به دولت اجازه می‌دهد که با انتصاب سرپرست بر درآمدها و فعالیت‌های مساجد و مدارس مذهبی نظارت کند. روزنامه انگلیسی‌زبان داون روز ۲۷ جنوری گزارش کرد که هیات‌های امنای هزاران مدرسه مذهبی بعد از این که وزارت معارف پاکستان در ماه اکتوبر از طریق روزنامه‌ها اعلام کرد که این مدارس باید در اداره منطقه خود ثبت شوند، درباره جزئیات این قانون بحث و تبادل نظر کردند. در این گزارش آمده بود که از حدود ۳۰ هزار مدرسه مذهبی موجود در پاکستان، تنها ۲۹۵ حوزه برای ثبت رسمی اقدام کرده‌اند.

در ماه دسامبر، مفتی منیب رحمان، روحانی برجسته پاکستانی، کارزاری در مخالفت با قانون املاک وقفی به راه انداخت و برای پیشبرد آن سازمانی به نام جنبش دفاع از مساجد و مدارس مذهبی ایجاد کرد. این سازمان می‌گوید که در کشورهایی مانند مصر و ترکیه نیز قوانین مشابهی وجود دارد.

به گفته روزنامه داون، مفتی رحمان می‌گوید این قانون تحت فشار اف‌ای‌اف تصویب شده است. به گفته او «محدودیت‌های مذهبی در کشوری مثل پاکستان که یک جمهوری اسلامی است پذیرفتنی نیست و اگر مقامات بخواهند این محدودیت‌ها را اعمال کنند، ما با آن‌ها مقابله خواهیم کرد.»

روزنامه تندرو اسلام روز ۱ جنوری نوشت که روحانیون وابسته به این سازمان جدید عقیده دارند که این قانون «تلاشی است برای وصل کردن مدارس مذهبی به تروریسم.»

روزنامه امت روز ۲۰ جنوری خبر داد که روند ثبت مدارس مذهبی که از ماه جنوری در ایالت پنجاب شروع شد با اعتراض روحانیون روبه‌رو شده است. اداره ولایت نیز تهدید کرد هر حوزه‌ی که ظرف هفت روز کار ثبت را آغاز نکند جریمه خواهد شد.

روحانیون در عین حال به دخالت بنیاد صلح و آموزش نیز اعتراض دارند، و این بنیاد را متهم می‌کنند که گزارش‌های نادرستی از مدارس مذهبی برای دولت امریکا می‌فرستد.

روزنامه اوصاف روز ۲۵ جنوری گزارش داد که سازمان دفاع از مساجد و حوزه‌ها برگزاری سمینار و کارگاه توسط این بنیاد را در مدارس مذهبی ممنوع کرده است.

دولت‌های مختلف پاکستان در چند دهه گذشته با چالش نظارت بر مدارس مذهبی دست و پنجه نرم کرده‌اند.

شفقت محمود، وزیر معارف این کشور، در مصاحبه با روزنامه داون ابراز امیدواری کرد که روند ثبت مدارس ادامه پیدا کند. به گفته او «کار زمان می‌برد؛ مدارس مذهبی به صورت کتبی به ما اطمینان داده‌اند و به همین خاطر روند ثبت ادامه پیدا خواهد کرد و انجام خواهد شد.»

در این گزارش همچنین از قول یکی از مقامات ناشناس وزارت معارف نقل شده بود که مدارس مذهبی در چند دهه گذشته با موفقیت تمام اقدامات برای ثبت و نظارت بر کارشان را خنثی کرده‌اند.

برخی از روحانیون سرشناس هشدار داده‌اند که اعتراضات در صورت لغو نشدن این قانون ادامه پیدا خواهد کرد.